

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1943. május 1.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 97. szám.

Szerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy hóra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Ünnepélyesen fogadták a második honvédhadsereg hazaérkezett parancsnokát és törzskarát

Ellentámadásba lendültek a tunéziai német-olasz csapatok

Visszaverték az angolszász csapatok valamennyi támadását — A tunéziai helyzetet a tengely védelmének jelentős megszilárdulása jellemzi

**Osszeomlottak a kubáni hidő ellen indított újabb szovjet támadások is
A Fekete-tenger partján a németek elsüllyesztettek 3 szovjet hajót — Dr. Ley: Anglia vagy megadja magát vagy éhenhal — A hadszíntereken az utolsó zászlóalj német lesz**

Laval a vezéri főhadiszálláson

A harcterek helyzetében annyiban következett be változás, hogy a tunéziai német-olasz védelem megszilárdítása annyira fokozódott, hogy lehetővé tette nagyobb szabású ellentámadások végrehajtását. Mint a szombati jelentésekből kiderül, Arnim tábornok hadserege az egész arcvonalszakaszon ellentámadásba lendült. A keleti arcvonalon továbbra is a kubáni hidő körül folynak a harcok. A német védelem megszilárdulása itt is megakadályozta az ellenség nagy erővel végrehajtott valamennyi támadó kísérletét.

A vezéri főhadiszállás

szombati hadijelentése közli, hogy a német és szövetséges csapatok tegnap is nagy elhárító eredményeket értek el a kubáni hidő szakaszán. A bolsevisták nagy tűzérővel, páncélos és légtörők támogatásával intéztek újabb támadást, amely az ellenség súlyos vér és anyagvesztései mellett összeomlott. A keleti arcvonalon többi szakaszán csak csekély harcintézkedés folyt. Német gyorshadjárok a Fekete-tenger partvidéke előtt elsüllyesztettek 3 ellenséges hajót 1700 tonna vízkiszorítással.

Tunéziában élénk helyi harcok folynak. A német-olasz csapatok visszaverték a magaslati állásaik ellen intézett ellenséges támadásokat, és néhány helyen eredményes ellentámadásokat hajtottak végre. Az ellenség április 17-e és 30-a között 98 páncélos harci kocsi, 86 páncélos felderítő és lövészpáncélos, 21 löveget, sok járművet és többszáz foglyot veszített. Az ellenség véres veszteségei különösen súlyosak voltak.

Az angol légtörők szombatra virradóra Nyugatnémetország helységeit támadta, közöttük több nyílt közlekedési út is. A lakónegyedekben, főleg Essen városában károk keletkeztek és

lakosságnak veszteségei vannak. Az eddigi jelentések szerint legalább 6 ellenséges gépet lelőtt a német légvédelem.

A Bud. Ért. zürichi jelentése szerint a tunéziai tengelycsapatok védelme annyira megerősödött, hogy ez adja meg a tuniszi arcvonal helyzetének jellegét. Arnim tábornok csapatai az egész fronton megindították az ellentámadást. Az angolszászok csak az északi szakaszon támadtak nagyobb erővel és némi teret nyertek Bizerta irányában.

A Stefani iroda egyik jelentése jellemzően világít rá arra, milyen kemény és

elszánt küzdelem

folyik a nehéz tunéziai terepen a magaslati állásokért. A hírszolgálati iroda tudósítója leírja a taknani magaslati állásokért lefolyt harcot. Ezeket az állásokat az első olasz hadsereg egyes alakulataira bízták, s az olasz csapatokat 20 német páncélos elhárítóval erősítették meg. A német és olasz csapatoknak német és olasz zászlókat adtak annak jelképeül, hogy mindenki a saját hazáját védi itt és a végsőig ki kell tartani. Az állások ellen újzealandi és brit katonaság rohamot indított. A német és olasz katonák hősiességgel és egész éjszakán át tartó kezítésükkel feltartották az ellenséget, majd ellentámadással visszavetették. Az ellenség súlyos veszteséget szenvedett, de újabb erők harcra készen állnak neki elfoglalnia egy községet, amelyből ezeket az állásokat veszélyeztette. A tengelycsapatok ellentámadással kiverték őket ezekből az állásokból, mire az ellenség újabb erőket vonultatott fel, de ezek támadása is összeomlott. Ekkor megindult a háború egyik legnagyobb tűzérőű pergőtűze, amely szakadatlanul zúdította a né-

met-olasz állásokra. A védők továbbra is hősiességgel küzdöttek és amikor több napi elkeseredett küzdelem után az ellenség benyomult ezekbe az állásokba, a német és olasz katonák kitartottak mindhalálig. A védők hősiességét a londoni rádió is elismerte.

A Stefani iroda katonai munkatársa azt írja, hogy Tunisziában a tengelycsapatok két nagyhatalom legjobb csapataival állnak szemben, s az ellenség légierejét is állandóan fokozza. A német-olasz védelem ennek ellenére töretlen s az ellenség nem tudja a maga javára megváltoztatni a helyzetet.

Laval

francia miniszterelnök, mint a vezéri főhadiszállásról hivatalosan közlik, De Brinnon és Rochel nagykövetek kíséretében látogatást tett a vezéri főhadiszálláson. A Führer Ribbentrop német külügyminiszter és Bastianini olasz külügyi államtitkár jelenlétében csütörtökön fogadta a francia miniszterelnököt. A megbeszéléseken részletesen megvitatott mindazokat a kérdéseket, amelyek Németországot, Olaszországot és Franciaországot érdeklik. Teljes tárgyilagossággal feltárták, hogy a bolsevizmus és a plutokráciák elleni háborúban milyen áldozatokat és milyen részesedést kell vállalnia Franciaországnak és ebből az áldozatvállalásból milyen előnyök származnak Franciaország számára. Laval miniszterelnökkel három órán keresztül tárgyalt a Führer.

Ez már a harmadik hasonló összejöveteli megbeszélés volt a franciákkal.

Először a Führer 1940 októberében, másodszor pedig a múlt év novemberében fogadta a francia miniszterelnököt.

A Német Távirati Iroda diplomáciai munkatársa a találkozóhoz fűzött megjegyzésében leszögezi, hogy Laval látogatása beilleszthető azoknak a tanácskozássoknak a keretébe, amelyeket a Führer főhadiszállásán a többi európai állam vezetőivel folytatott. Franciaországnak is részt kell vállalnia a közös erőfeszítésben és áldozathozatalban, amiért megfelelő előnyöket biztosíthat a maga számára.

A szovjet-lengyel

konfliktus tovább dagad és egyre nagyobb hullámokat ver a szövetségesek táborában. A konfliktussal kapcsolatban Moszkvában és Londonban nagyarányú diplomáciai tevékenység folyik. Eden angol külügyminiszter ismételt tárgyalat Majszki szovjet nagykövettel, Churchill pedig Szikorszky lengyel miniszterelnökkel, Raszinszky külügyminiszterrel majd Majszki szovjet nagykövettel tanácskozott. Moszkvában az angol nagykövet, Molotovval és az Egyesült Államok nagykövétével folytatott böhátó tárgyalásokat ebben a kérdésben.

A News Chronicle megállapítja, hogy a Szovjet mindaddig nem tartotta érdemesnek, hogy választ adjon a lengyel nyilatkozatra, a szovjet sajtó hangjából azonban megállapítható, hogy a helyzet még inkább kiéleződik és valószínű, hogy a Szovjet ezzel a lengyel kormánnyal nem hajlandó felvenni újra a diplomáciai kapcsolatokat.

Végül megemlítjük, hogy az Afton Tidningen című svéd lap feltűnést keltő értesülést közöl Amerikából. A lap szerint a volt tokiói amerikai nagykövet kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak szükségük lesz a Szovjet segítségére is Japán ellen.

Ma rádióműsor — Ára 20 fillér

Három angol hadosztályt, két páncélos dandárt és két francia ezredet vertek szét a tengelycsapatok az utóbbi napok tunéziai harcokban

Berlin, május 1.
Az Interinf. jelenti a tunéziai arcvonalról, hogy az első brit hadsereg az utóbbi napokban elszenvedett súlyos veszteségeinek és nagy támadása kudarcának hatása alatt tegnap úgy Medjez el Babnál, mint Pont du Fahsnál tartózkodóan viselkedett. Ezzel szemben a tengelycsapatok folytatták a tisztogató harcokat.

Az utóbbi napok harcainak eredményeképpen a tengelycsapatok szétverték három brit hadosztályt és két francia ezredet és 92 harcikos elpusztításával 2 ellenséges páncélos dandárt teljesen megsemmisítettek. Ezek a veszteségek annál súlyosabban érintik az ellenséget, mert az már korábban is nagy veszteségeket szenvedett, nagyarányú anyagpazarlása ellenére is. A harcok után

a tengely állásai változatlanul szilárd egységet képeznek. A összes fontos, utvonalak, így Mateur, Medjez el Bab, Pont du Fahs és Takruna uralkodó utvonalai szilárdan német kézen vannak, amelyeket a tengelycsapatok a belső vonal minden előnyének kihasználásával értékesítenek. Ezeknek az utvonalaknak sokkal nagyobb értékük van mint az említett községeknek.

Az egyes szakaszokról különben a következő részleteket jelentik: Északon a parti szakaszon az ellenség támadásait a tengely magaslati állásai ellen, visszaverték. Több brit és amerikai támadás zajlott le a sziklafélszék és

magaslati állások ellen. Valamennyi meghiusult Medjerdától délre és nyugatra a tengelycsapatok folytatták tisztogató hadműveleteiket és egy fontos állást kapcsoltak be védelmi rendszerükbe. 300 ellenséges katonát és több sebesültet foglyul ejtettek.

Medjez el Babtól délre visszaverték az ellenség páncélosainak támadását és 5 páncélost megsemmisítettek. Pont du Fahsnál visszaverték az ellenség felderítő előretöréseit. Egy brit kémlelő csoportot felmorzsoltak. Djebel északi szárnyán tartózkodóan viselkedett az ellenség.

A déli szakaszon a német és olasz csapatok két magaslati állást elfoglaltak az ellenségtől és azokat bekapcsolták állásrendszerükbe.

A légi erők eredményesen támadták az ellenséges célpontokat. Hat páncélost, 3 légvédelmi üteget, 5 mozsárágyut, 60 megrakott járművet és 1 löszerraktárt elpusztítottak, légi harcban pedig három saját gép elvesztése mellett 12 ellenséges gépet lőttek le.

Dr. Ley:

Németország annyi emberrel, nyersanyaggal, fegyverrel és lőszerrel rendelkezik, hogy minden támadással szembeszállhat

Anglia nem kerülheti el a sorsát és vagy megadja magát, vagy éhenhal

Berlin, május 1.
Dr. Ley birodalmi szervezésügyi vezető a május elsei német nemzeti ünnep alkalmából felhívást intézett a munkássághoz és az államüzemek vezetőihez.

— Mi németek rendíthetetlenül bizunk abban, hogy az ifjú nemzeti szociálisták legyőzi a zsidóság megmerevedett és elavult életfelfogását és ikergyermekeit: a nagytöke uralmát és a bolsevizmust.

Dr. Ley a németek győzelmébe vetett bizonyosságát a következő három pontba foglalt tényekkel támasztotta alá:

1. A német katonák dacolva az ellenséggel ott állanak az Atlanti-óceán és a Földközi-tenger partjain, az Északi fognál, Kréta szigetén, Leningrád előtt és az Azovi-tenger partjain és nincs olyan hatalom, amely innen elűzhetné őket. Németország határait annyira kibővítette, hogy elegendő emberrel, nyersanyaggal, fegyverrel és lőszerrel rendelkezik, hogy minden nyugat, vagy kelet felől jövő támadással szembeállhat.

2. A második világháború során pedig mindinkább bebizonyosodik, hogy

a tengeralattjáró a leghalásosabb fegyver ebben a háborúban,

minden más legkorszerűbb fegyverekkel is. Anglia nem kerülheti el sorsát és a „szürke tengeri farkasok” teljesen megbénítják életét. Anglia

választás előtt áll. Vagy megadja magát, vagy éhenhal. Németországnak minden esélye megvan arra, hogy megnyerje ezt a háborút.

3. 1943. május elsején Németország a totális háború kellős közepén áll.

A gyárak és irodák fegyverfogható férfiai mind fegyvert ragadtak

és helyüket a nők töltötték be. A német termelés megkétszereződött és megháromszorozódott és ennek ellenére

több munkással rendelkezik Németország, mint amennyire szüksége van,

Németországot egész Európa segíti, hogy elég fegyvert kovácsoljon a bolsevisták és a plutokráciák ellen.

A német munkaerőtartalék soha sem fogy ki és német zászlóalj marad utolsónak a csatáron legjobb fegyverekkel, felszereléssel a kezében.

Ezek a német győzelem bizonyosságai.

Amerika egyoldaluan érvénytelenítette a Francia-Antillákra vonatkozó összes egyezményeket

Washington erős nyomást gyakorol Martinique sziget kormányzójára

Amszterdam, május 1.

Hull amerikai külügyminiszter jegyzékét intézett Róbert tengernagyhoz Martinique francia sziget kormányzójához, amelyben közölte, hogy az Egyesült Államok kormánya érvénytelennek tekinti mindazokat az egyezményeket, amelyek a francia Antillákra vonatkoznak és ezek az egyezmények most már nem képezhetik alapját az Egyesült Államok és a francia Antillák kap-

csolatainak. Közölte még Hull, hogy Martinique szigetéről hazarendelték az amerikai konzult.

Hölgyeim! Egyszerre 130 kötötű

munkáját végzi el a „RAPID” SUPER KÉZIKOTÓKÉSZÜLÉK. A XX. század szenzációja! Munkája kézimunka. Minden minta köthető. Néhány óra alatt köthet pulóvert, bluzt vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára P 62.10. „Rapid” (98) tüvel ára P 48.30. Kérje a 23. ismertetőt ARUFOR GALMI KFT., Budapest, IV. Sütő-utca 2. szám, félemelet 3.

TURUL FILMSZÍNHÁZ
TEL: 328

CSÜTÖRTÖK—HÉTFŐ

Szabotázs

FŐSZEREPLŐK:

HIDVEGHY VALI

SIMOR ERZSI,

v. BENKŐ GYULA.

POTMŰSOR: magyar és olasz hirodó

ROOSEVELT SEM TUDTA ELSIMITANI AZ AMERIKAI BÁNYÁSZOK SZTRÁJK-MOZGALMÁT

Amszterdam, május 1.

Az amerikai bányászok sztrájkját nem lehetett békés uton elintézni és

a bányászok beszüntették a munkát.

Roosevelt személyes közbelépése sem tudta elsimitani a sztrájkmozgalmat.

SIGEMICU BESZÉDET INTÉZETT A KULUGYMINISZTERIUM TISZTVEISÉGIHEZ

Tokió, május 1.

Sigemicu új japán külügyminiszter beszédet intézett minisztériuma tisztviselői karához. Hangsúlyozta, hogy ugyanazt a külpolitikát kívánja folytatni, melyet elődei eredményesen vezettek. Japán célja továbbra is a szoros együttműködés a tengelyhatalmakkal és a távolkeleti államokkal és új világrend megteremtése az angolszász hatalmak felett aratott győzelem után.

Az Asahi Simbum című lap szerint

Sigemicu a legrészletesebben tanulmányoz minden olyan jelentést, amely Európa a Szovjetunió és az ellenséges országok helyzetére vonatkozik.

ÁTNYUJTOTTA MEGBIZÓ LEVELÉT A MADRIDI ÚJ NÉMET NAGYKÖVET

Madrid, május 1.

Németország új madridi nagykövete népszerűségi külsőségek között nyújtotta át megbízólevelét Franco tábornoknak.

IFL. VERBOVSZKY DEZSŐ

MAGTERMELŐS MAGKERES

KEDŐ BUDAPEST, XIV. HERMI

NA UT 3. TELEFON: 296-083

A nagyvilágból

A bolgár kormány tagjai szükkörű vacsorát rendeztek Filov miniszterelnök és külügyminiszter tiszteletére abból az alkalomból, hogy a kormányelnök hatvanadik születésnapját ünnepelte.

A horvát főváros polgármestere elrendelte, hogy minden olyan zágrábi háztulajdonos, akinek kétemeletes vagy ennél nagyobb háza van, köteles május 30-ik felépíteni a szükségóvohelyet.

Bewin angol munkaügyi miniszter május elseje alkalmából üzenetet intézett a szovjet lakossághoz és közölte, hogy Nagybritánia lakossága baráti érzelmekkel viselheti a Szovjetunió lakossága iránt.

Angliában május 2-től kezdve jelentősen csökkentik az élelmiszer fejadagokat.

Bulgáriában nagy ünnepélyességgel ülték meg május elsejét. Az ünnepségek már pénteken este megkezdődtek. Repülőgépekről röpcédulákat dobtak le, amelyek méltatták az ünnep jelentőségét. Filov miniszterelnök rádióbeszédében rámutatott arra, hogy míg május elseje régebben az utcai rendezvények és a felforgató tevékenység napja volt addig ma május elseje a szociális igazság napja.

Mit tettél a hadiárvaik érdekében?

Svédország tiltakozott a szovjet bombázás miatt

Stockholm, május 1.

A svéd véderő légügyi osztálya megállapította, hogy azok a bombák, amelyek Karlskrona vidékén svéd területre hullottak szovjet származásúak.

A bombák repeszdarabjain világosan felismerhetők az orosz betűk. A külügyminisztérium utasította a kujbisevi svéd követet, tiltakozzék a szovjet kormánytól a svéd légitér megsértése miatt.

A FINN KÉPVISELŐHÁZ KÜLÜGYI BIZOTTSÁGA JÓVÁHAGYTA A KORMÁNY KÜLÖNÖSÍTÉSÉT

Helsinki, május 1.

A finn képviselőház külügyi bizottsága jelentést adott ki, amelyben közli, hogy átvizsgálta a kormány külpolitikájáról szóló jelentést és ahhoz érdembevágó észrevételeket nem fűz. Crömmel állapította meg, hogy Németország és Finnország viszonya surlódás mentes, gazdasági téren pedig egyre gyümölcsözőbb. Megállapítja még a jelentés, hogy a jövő biztosításának kérdése egyre nagyobb aggodalmat okoz minden kis népek és Finnországra is nyomásztóan hat ez a kérdés. A bizottság fokozottan ajánlja a kormánynak az északi összetartás politikáját.

Helyzetkép a keleti arcvonalról

Berlin, május 1.

Az Interinf. közli a keleti arcvonalról, hogy a tegnapi napon csak a Kubán-hídfő vidékén folytak jelentősebb harcok.

Az ellenség a Kubán-hídfőnél 9 gyalogos hadosztályt és sok páncélost, valamint bombázó repülőgépet dobott harcra 15 kilométeres támadó szakaszon azzal a céllal, hogy megsemmisítő csapat mérjen a német állásokra. A német csapatok kiválóan kiépített állásaikból

feltartóztatták és szétverték az ellenséget, úgyhogy az nem tudta megvalósítani céljait. A támadó szovjet tömegeket, amelyeket parancsnokságuk kíméletlenül hajszolt rohamra részekre szaggatták, megsemmisítették vagy visszaűzték a védők. Légi harcokban 67 szovjet gépet lőttek le a németek. Ezzel a kaukázusi szakaszon április elseje óta 611 repülőgépet veszített a Szovjet. Kurszk vidékén egy fontos magaslati állásért folytak harcok.

A németek az állásokat elfoglalták és bekapcsolták állásrendszerükbe. A többi szakaszon nem érkeztek jelentések említésre méltó harcokról.

A német légi erők nagy sikereket arattak a mögöttes területek elleni támadásokkal és re-

pülőtereken 54 földön vesztglő gépet semmisítettek meg.

A kubáni hídfő elleni ellenséges támadásról még a következőket jelenti Berlin. A szovjet most visszavert támadása már a harmadik ilyen eredménytelen bolsevista tömegroham volt április elseje óta. Az első kettő 3-3 napos kemény küzdelem után hiúsult meg véglegesen. A most visszavert nagy támadást 27-én indította meg az ellenség a Novoroszijzsktól az Azovi tengerig terjedő szakaszon és

20 helyen kísérelte meg az előretörést.

Egy helyen sem sikerült azonban elérnie a német főállásokat. Nagyobb szovjet csapatok megkísérelték az átkelést a Kubán folyón, de a németek idejében szétverték őket.

Az ellenséges páncélosoknak egy helyen sikerült behatolniuk a német állásrendszerbe, ellen-támadással azonban szétverték az utánuk nyomuló gyalogságot, majd a páncélosokat bekerítették és felmorzsolták.

A Szovjet az utóbbi 12 nap alatt 534 repülőgépet veszített a keleti arcvonalon.

A szennyvizek kipusztítják a Ferenc csatorna halállományát

Verbász és a csatornamenti községek szennyvíztároló medencék építését sürgetik

Ujverbásról jelentik: Hirt adtunk már arról, hogy a Ferenc csatorna halállományában óriási pusztítást okoz a szennyvíz. A környező gyárak a csatornába vezetik le a szennyvizet, s ez a halak ezreit pusztítja ki, de ezen kívül olyan büzt terjeszt a csatorna környékén, hogy az szinte elviselhetetlen.

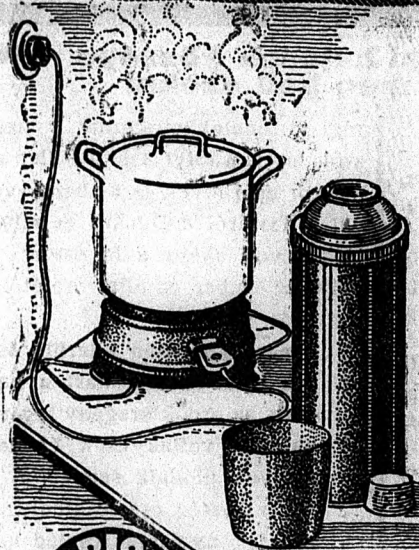
Ujverbász község előljárósága a DMKSz helyi vezetőségével együttesen most mintát vétetett a Ferenc csatornába torkoló levezető árok szennyvízéből és azt beküldetette vegyelemzés végett az Országos Közegészségügyi Intézetnek. A válasz az

Intézettől már vissza is érkezett a megjegyzéssel, hogy

a szennyvíz bomlasztó hatásánál fogva igen is fertőző és úgy a közegészségre mint a vízben élő állatállományra nézve ártalmas.

Eddig a bácskereszturi levezető árok mellett elterülő kendergyárak és kenderáztatók, valamint a kulai börgyár és szövetgyár szennyvizei csak a nyár vége felé és ősz elején terjesztettek kibíratlan büzt az egész községben és okoztak jövétlen károkat a halállományban. A cservenka-

A takarékoság = kényelem!

Majd minden háztartásban van hőpalack. Ne csak kiránduláson, irodában, munkahelyen használja ki a hőpalack előnyeit, hanem otthonában is! A folyadékféléket (levest, kávét stb.) nem kell újra melegíteni, ha azt forrón hőpalackba tölti. — Időt, tüzelőanyagot (gázt, áramot) takarít meg és egyúttal kényelmét is szolgálja, — különösen a 48 órás

ORION

HŐPALACK

cukorgyár üzemének megindulásával pedig elpusztult még az a kevés hal is, melyet addig a kendervíz még megkímélt. Az idén azonban egészen más a helyzet. A Ferenc csatorna alacsony vízállásánál fogva teljesen megállapodott és némi lefolyása csak az egyes zsilipelések alkalmával van, és ennek folytán a szennyvizek lefolyása is lehetetlen. A csatorna zsilipalatti szakaszán már csak itt-ott láthatni egy kis keszeget, amint friss víz és levegő után kapkodva uszik a víz szintjén, de a halak nagy része teljesen kipusztult. A községi előljáróság egyéb ként sürgönyileg értesítette a halak kipusztításáról a Halélettani és szennyvízvizsgáló Intézetet, kérve a szennyvíztároló medencék sürgős elrendelését. Ugy Verbászon, mint az össze csatornamenti községekben nagy érdeklődéssel tekintenek az ügy további fejleményei elé.

Nagy érdeklődés előzi meg a Nótás kapitány bemutatását

Mint már jelentettük, a Zombori Magyar Iparosdalárda f. hó 8. és 10-én adja elő Farkas Imre nagyszerű operettjét a „Nótás kapitányt.” A próbák nagyszerűen haladnak s az összes szereplők már kitünően tudják szerepüket. Most már az utolsó simításokat végzik az agilis rendező, dr. Scheib Károly vezetése alatt. A diszletek már elkészültek. Rég nem volt Zomborban működvelő előadás, melyre ilyen komolyan készültek volna. Fáradságot és az anyagiakat nem kimélve mindent elkövetett a rendezőség, hogy az előadás még a legnagyobb igényeket is kielégítse. Ez biztosan sikerül is, mert garantiát nyújt erre a nagyszerű szereposztás. Az összes szerepeket városunk legelismertebb működvelői alakítják Körmeny Edittel, Lett Terivel, Flosberger Ilonkával, Veszelovszky Ernővel, Incze Imrével, Szemes Györggyel, Reffe Lászlóval, Zsuljevits Ernővel és Urbán Lászlóval az élen. Habár az előadás csak két napra van tervezve, valószínűleg kénytelenek lesznek azt többször is megismételni.

A hős azért hal meg, hogy a nemzet éljen. Gondoskodjunk a hősök árváiról

Igy élnek

a bezdáni hajósok

Bezdán, a bácskai hajósok községe – Nem nehéz a hajósélet csak meg kell szokni

Bezdán, május.

A tavaszi nap már haragoszöldre festette a buzatáblákat, amikor társasgépkocsink a Bácska végtelen síkjain Bezdán felé közeledik. A buzatáblákat erdőségek tarkítják s ezen a területen, amely valamikor a Duna kiterjedt árterületéhez tartozott, a szántóvetőn kívül ősidők óta erdőmunkások is kenyeret találnak. Olyan sikk itt a vidék, mint a tenyér, s buza, kukorica váltja egymást a dus fekete földben, de amott már nyugaton, túl a Duna kék csikján a baranyai hegyek körvonalai bontakoznak ki a tavaszi párából.

Fekete föld és a Duna kék csikja... ez a kettő ad kenyeret Bezdánnak. Nehéz volna eldönteni, melyik a fontosabb, melyik a kedvesebb ennek a hétezer lakosu szinmagyar falunak, amelynek két híressége van: hajósai és kubikosai. Mind a kettő ismertté tette Bezdán nevét túl a Bácskán, sőt túl az országhatárokon is.

Mind a két szakmában kiváló munkájukkal olyan megbecsülést vívtak ki maguknak a bezdániak, hogy a bezdáni hajós és a bezdáni kubikos mindig keresett munkaerő volt s az ma is.

Az első viagnáboru előtt a bezdáni kubikos talicskája távoli vidékek gát-, vasut- és más építkezéseire hordta fáradhatatlanul a földet, míg a jugoszláv uralom évtizedei alatt a Balkán legkülönbözőbb vidékein találkozhattunk ezekkel a zamatos beszédű, földhöz nőtt magyar munkásokkal. A hajósok ki tudja mióta járnak az örök vizeket s ki tudja hol nem fordultak már meg-

Valamikor

mocsaras, nádas terület volt ez az egész vidék, nagy vízmocsárok, szakadékokkal s innen is kapta a nevét, amelyet a környékbeli falvak szlávjai adtak neki az alatt a török uralom alatt, amely kipusztította és elűzte innen a magyarságot. Bezdán magyarul szakadékot jelent. Ezen a mocsaras területen halász és pákász életmóddal kereste kenyerét a falu őslakossága. Időközben a Dunát szabályozták, a vadvizet levezették s a mocsaras vidéket meghódították a mezőgazdaságnak, a lakosságban azonban megmaradt a víziember életmódja iránti szeretet és a hajdani pákászok és halászok ivadéka hajósok lettek. Évszázadok óta utaznak a végtelen vizeken a bezdániak és valóságok „hajósdinasztiák” alakultak ki a községben. Vannak hajóslegények, akiknek már a dédöregapjuk is hajós volt és a család minden nemzedéke ennek a pályának szentelte életét. Ha öreg hajósok visszaemlékeznek a régi időkre, rendszerint apáiktól hallott

régii történetekkel kezdik a mesét, amely arról szól, hogyan folyt a hajós élet abban az időben, amikor még lovak és emberek vontatták a hajókat a Tiszáról a Dunára és ellenkező irányban. Nehéz volt akkor a hajósélet, nagyon igénybe vette az ember és állat erejét, nem is volt biztonságos, hiszen

a partok mentén elterülő ősvadonból gyakran intéztek támadást a hajók és hajósok ellen az erdők szegény legényei. De kemény hajósok voltak ezek és nem kevésbé kemények utódaik sem.

Ma a község családjainak negyven százaléka, mintegy nyolcszáz család keresi kenyerét a folyam és tengerjáró hajókon, míg mintegy száz husz család a kiöregedett hajósok jólmegéremelt nyugdíjából tartja fenn magát.

A hajósélet rányomta bélyegét az egész falura. Itt a község lélekszámához mérten kevés férfit látni az uccákon, hiszen a férfiak, a hajósok munkahelyeiken vannak, valahol Régenburg és a Dunatorkolat között, mint öt ország

vándorai. Csak rövid szabadságra térnek vissza a községbe, ahol családjuk él.

A hajóslegény

18 éves korában kezdi pályafutását és 60 éves korában tér vissza állandó tartózkodásra a szárazföldre. A vízzel azonban már rendszerint jóval korábban összeköti sorsa, hiszen

a hajós apák hajós gyermekei jórészt a hajón születnek.

A fiatal hajóslegény megnősül és magával viszi asszonyát. Az asszonyoknak tetszik ez a változatos víziélet és rendszerint együtt utaznak férjikkel le s fel a nagy folyókon, mindaddig, amíg gyermekeik úgy meg nem nőnek, hogy iskolába kell járni őket. Közben a szülők takarékoskodtak, félre rakták a megtakarítható filéreket s mire az asszony a gyermek miatt „szárazra” kerül, a legtöbben öszezakosgattak anynyit, hogy vehetnek maguknak egy házacskát a faluban.

A gyerekek, akik valamennyien ugyanazon a hajón, de gyakran más-más országok vizein születnek, a faluban, távol az apjuktól, aki sokszor hat-nyolc hónapig sem tér haza, elvégzik az iskolát és amikor felnőnek, ők is hajósok lesznek.

Mert így van ez ebben a faluban: a hajós két-három új hajóst nevel maga helyett. S amikor kiöregszik a szolgálatból a vén hajós rendszerint azért nem élhet már együtt a családjával mert mire ő eléri a nyugdíjas korhatárt, gyer-

A KERESKEDELMET A REKLÁM TETTE NAGGYÁ!

Ne felejtse el, hogy vevőkörének megtartására és kibővítésére ma is szüksége van

MERT LESZ IDŐ, AMIKOR TÖBB LESZ A ÁRU, MINT A VÉVŐ

mekei már a végtelen vizeken hajóznak, s csak lesznek azok, akik csak hat-nyolc hónaponként térnek vissza rövid szabadságra a faluba. S az öreg hajós, aki ki tudja melyik folyón, melyik ország vizein és melyik hajón született, 42 évi szolgálat után, a jólmegéremelt nyugdíjban sem tud más lenni, mint ami lényege. Született víziember s az is marad.

Ugy marad hű a vízhez, amelyen egész életét átélte, hogy naphosszat ringó csónakon bambusz náddal a kezében lesi, pedzi-e a hal Horgász lesz. Ha az ember végig járja a bezdáni csatornapartot, vagy a dunaszakaszt, gyakran talál horgászó, halászó öregeket, akik megigézten bámulják a vizet, amely letűnő életüket ringatja.

A hajósok mint hajóslegények kezdik életüket, s életük delére kormányosok lesznek. Az iskolázottak a hajóskapitány büszke, nevét viselik. A bezdániak közül jelenleg ötven parancsnokai egy-egy hajónak, — de mint egy öreg bezdáni hajós büszkén megjegyezte, sokan vannak olyan hajóskapitányok is, akik bezdáni születésűek, de máshol illetékesek.

A bezdániak ezeket is maguk közé számítják, hiszen itt szívták magukba a víz és a hajó iránti szeretetet.

A hajósnevelés külön társadalmi osztályt alkot a községben. Hajós fiát csak hajósnak adja s a más foglalkozású szülők gyermeke külön kitüntetésnek veszi, ha ő is hajóssá válhat.

Békeidőben, amikor könnyebb volt a megélhetés, olcsóbbak voltak a közsükségleti cikkek, a jól keresők közé számítottak a hajósok.

A matróz keresete kétszáz pengőig, a kormányosé háromszázötven pengőig is felment.

Abban az időben, amikor a béke bőségsszarujából még olcsóbban tellett mindenkinek, nagyon szép volt ez a fizetés, ma azonban már kissé megnehezült a megélhetés, hiszen a fizetés emelkedése nem tart lépést az árak alakulásával. De a hajósok azért teljesítik kötelességüket és járnak a végtelen vizeket Régenburgtól Szulináig, Titeltől Szolnokig, mert tudják, hogy lesz még jobb is.

Az öreg hajósoknak

nemcsak házuk, de földjük is van Bezdánban.

Egészséges kisbirtokos osztály képződött belőlük az idők folyamán. Ebben az egészséges szellemű, szorgalmas, törekvő magyar faluban alig van hajós, aki hosszú szolgálati idején ne takarított volna meg anynyit, hogy földet vehessen belőle.

Az egyik többet, a másik kevesebbet. Mindegyiknek van kevéske földje, amelyet szolgálata alatt az asszony és gyerekek művelnek meg, nyugdíjas korában pedig maga használ ki, hogy betermesse a legszükségesebbeket a családnak. Tíz holdig terjed a hajósok földcsekéjének nagysága. Sem olyan jól kereső, sem olyan takarékos hajóst még nem szült Bezdán, aki tíz holdnál többet kapargatott volna össze.

A hajósoknak egyesületük van, amely érdekeiket védi és őrzi a hajósok összetartásának szellemét. Ennek az egyesületnek Bezdánban jelenleg 420 tagja van. Elnöke Ficza István. Természetesen nem minden hajós tagja az egyesületnek. Nepomuki Szent János ünnepét, aki minden víziembernek védőszentje, nagy fényvel ünneplik meg minden esztendő májusának tizenhatodikán. Mindannyian kisereglenek a vízre, gyertyákat gyújtanak annak nyugtalan tükrén és diszes koszorukat dobnak a vízbe, hogy a nagy Szent, aki ismeri minden víziemberek lelkét, kegyesen őrkdjön a végtelen vizek utasai felett.

Muhl János.

Megérkezett a 2. hadsereg törzskara

Budapestről jelentik: Vitéz Jány Gusztáv vezéreztetés, a keleti arcvonalon küzdő második honvéd hadsereg parancsnoka, szűkebb törzsével szombaton délután Budapestre érkezett. A keleti pályaudvaron az ünnepélyes fogadtatás keretében a magyar nemzet és a magyar királyi kormány nevében Kállay Miklós miniszter-

elnök üdvözölte a hadseregparancsnokot és személyében a második honvéd hadsereget is, amely az orosz fronton 1942. nyarán és a most lezajlott téli védelmi csatában hőiesen harcolt és a keleti arcvonalra zuduló orosz támadás feltartóztatásában és elhárításában jelentős szerepet vitt.

„A vitézeknek végvári szerepük van a Bácskában“

Vitézeket avattak Zomborban

A vármegyei Vitézi Szék szombaton délelőtt több tiszti és legénységi állományi vitézt avatott a vármegyeháza dísztermében. Délelőtt kilenc órakor a karmeliták templomában a vitézjelöltek ünnepi istentiszteleten vettek részt, amelyet dr. vitéz Korányi Elemér újvidéki plébános celebrált, utána a vármegyeháza dísztermében a következő vitézek tették le az esküt:

Peillérdy (Pletl) Béla t. főhadnagy Szabadka, Kiss Mihály t. főhadnagy Szabadka, Arva (André) Dezső t. főhadnagy Ujvidék, Tiszavölgyi (Szonomár) László t. főhadnagy Óbecse, Bajor (Nikolt) Ferenc t. tizedes, Bancsik Mihály t. szkv., Benedekfi (Markovics) Miklós t. szkv., Borsai (Buczel) Géza t. szkv., Bóza József t. őrv., Bujáki (Buják) Márton t. szkv., Csákvári (Cseszák) Ferenc t. szkv., Horváth György t. szkv., Kocsis Márton t. őrv., Károly Vince t. közvitéz, Kubik József t. fő-törzsrőmester, Major György t. közvitéz, Makán Sándor t. őrv., Máté (Marianovich) István t. főltér, Mészáros t. közvitéz, Mészáros Mihály t. őrmester, Nagymélykúti Péter t. közvitéz, Ördög Ferenc t. őrmester, Piri Ferenc t. őrmester, Regőczi

(Schvarecz) Ádám t. őrzetető, Szatmári József t. őrmester, Szabó János t. szkv., Szei Imre t. szkv., Takács András t. tizedes és Völgyi (Vidákovics) Antal t. szkv.

Az eskütel után vitéz Barlay János vezérőrnagy, vitézi székkapitány beszédet intézett az új vitézekhez. Beszéde során rámutatott arra, hogy a vitézek a világháborúban önként teljesítették kötelességük a hazával szemben. Elsők voltak a tűzvonalban, s most elsők kell legyenek a polgári életben is.

Vitéz Barlay János vezérőrnagy után Deák Leó dr. főispán üdvözölte a vitézeket. Kijelentette, hogy a vitézek a polgári életben is vezető szerepet kell, hogy vállaljanak ugyanúgy, mint a harctéren. Életük példamutatás kell, hogy legyen.

A vitézek nevében vitéz Arva André Dezső főszervező választott.

Beszéde során kidonhorította, hogy a vitézeknek végvári szerepük van a Bácskában.

Az ünnepélyes eskütel után vitéz Barlay vezérőrnagy külön kihallgatáson fogadta a vitézeket. Délben egytálételes közebéd volt a Vadászklubban.

Még az idén kielégítik az újvidéki nincstelenek földigényeit

Ujvidék város mezőgazdasági bizottságának minapi ülésén bejelentették, hogy az agrárföldök juttatása az arra jogosultaknak folyamatban van és őszre már megkapják földjeiket azok, akiknek erre joguk van. Ujvidék városának 2800 hold agrárföld áll rendelkezésre. Ez a föld azelőtt a város tulajdona volt, de a jugoszláv föld birtokreform a dobrovolyákok birtokába juttatta. Jelenleg ezt a földet bérbe adják. Négyezer holdat 800 Darányi-telepi család használ, félholdas parcelláknak, kertgazdálkodás céljaira, a többi 1—4 holdas parcellákban adták bérbe. Az idén ősszel adják át az igényjogosultaknak a volt dobrovolyácz házhelyeket és házakat is.

Bárános államtitkárnak a tavalyi újvidéki gazdanapon történt bejelentése alapján elkészült

Ujvidéken a korszerű gyümölcsösomagoló állomás és a gyümölcsidevényben megkezdte működését.

Az ülésen bejelentették, hogy dr. Deák Leó főispán gazdaküldöttséget vezetett a földművelésügyi miniszterhez és kérte, hogy a szerémi oldalon lévő 962 hold szőlő részére, amely újvidéki kettős birtokosok tulajdona, utaljon ki rézgálicot. A minisztériumban közölték, hogy a rézgálicot és egyéb zárolt permetező szereket is a kettős birtokosok rendelkezésére bocsátják.

Az újvidéki nagyrét folytatólagos víztelepítése folyik. Új vízvezető árkokat készítettek és megkezdtek a víz szivattyuzását is. Őszre ezer holdat víztelepítenek, amit magyar kisgazdák között osztanak ki.

Elégtelen a Zombori gimnázium tanulóinak előmenetele

A diákok kilencven százaléka kapott elégtelen jegyet

A gimnáziumban magassi Magassy Antal gimnáziumi igazgató, felsőházi tag elnökletével szülői értekezletet tartottak pénteken este hat órakor. Az értekezlet megnyitása után Magassy Antal hosszú előadást tartott a szülőknek arról, hogy mennyire fontos a gyerekek fegyel-

mezése.

A diákok, mondotta, tanulmányi előmenetelében és szorgalomban jóval a tavalyi eredményen alul maradnak. Az elmúlt esztendőben 174 diák kapott elégtelen jegyet, az idén viszont 608 diáknak van elégtelen jegye.

Megkötötték az első távházasságot Zomborban

Szombaton délelőtt kötötték meg Zomborban az első távházasságot. Scheffer Ferenc zombori honvéd, aki jelenleg a keleti hadszíntéren van, nőül vette Grebenár Ilona 19 éves zombori háztartásbelit. A távházasságon megjelentek az összes városi tisztviselők, élükön Sztoliscs István városi tanácsnokkal.

Amikor az anyakönyvvezető felolvasta a jegyzőkönyvet, amelyet a harctéren vettek fel, a menyasszony sirva fakadt, azután boldogan mondott igent.

A házasságkötés után a fiatal asszonyt elhalmozták virággal és szerencsekívánatokkal.

ASPIRIN

csak
Bayer KERESZTES
TABLETTAKBAN
valódi!
MAGYAR GYARTMANY

A vasárnap sportja

Vasárnap május 2-án a Nemzeti Bajnokság mindhárom osztályában teljes fordulót játszanak a csapatok

Az NB I-ben nagy a küzdelem az első hely körül. A Csepel, amely eddig erősen vezetett a bajnoki listán, most már csak egy ponttal vezet a Nagyvárád előtt. A Csepel a Vasással játszik, amely a múlt vasárnap nagyszerű játékkal legázolta a Hladást 7:1-re, míg a Csepel Diósgyőrött csak erős küzdelem után tudta megmenteni az egyik bajnoki pontot. Nagyvárád viszont simán győzött Szolnokon, s ha vasárnap legyőzi a sereghajtó Szegedet, ami körülbelül biztosra vehető, s a Csepel elveszti mind a két pontot az első helyre kerül.

AZ NB III. ALFÖLDI CSOPORTJÁBAN A KÖVETKEZŐ MÉRKÖZÉSEKET JÁTSZÁK:

Bajai TISE—Bezdáni SE Baján.

Békéscsabai MÁV—Zombori MOVE TK Békéscsabán.

Makói AK—Bácska Makón.

MOVE Szabadkai Sport—Szentesi MÁV Szabadkán.

Zombori SE—Mezőkovácsházi TE Zomborban.

Ujvidéki Vasutas—Ujszegedi TC Ujvidéken.

Temerini TC—Bácsalmási MOVE Temerin.

A ZSE a héten csak egy edzést tartott Horváth István vezetésével, mivel hétfőn barátságos mérkőzést játszottak Hódvágán. A ZSE csapatában nem lesz változás, ha csak Leszmeiszter meg nem gyógyul. Amennyiben Leszmeiszter sérülése folytán nem tudna játszani, a jobszélő helyen Eusztákió II. fog játszani. Az edzésen az összes játékosok jó formát áruktak el és várják a vasárnapi mérkőzést. Mint mondják mindent el fognak követni, hogy megszerezzék vasárnap a két pontot, s ezzel megmeneküljenek végleg a kiesés veszélyétől. Bár a ZSE vasárnap elvesztette a mérkőzést, nem játszott rosszul, s nagy érdeklődés előzi meg a vasárnapi találkozót.

Az előmérkőzést a ZSE és a Bezdáni SE második csapata játsza a másodosztályu bajnokságért.

Délelőtt 10 órakor a Zombori MÁV játszik első osztályu bajnoki mérkőzést a kerületi bajnokságért a Bajai MTE ellen. Ez a mérkőzés is nagyon érdekesnek ígérkezik, mert a MÁV ha elviszi mind a két pontot, kilátásai az első hely elnyerésére erősen megnövekednek, s így könnyen bekerülhet az NB III-ba, ami Zombor város sportjának fejlődésére nagy kihatással volna.

Mint értesültünk a MOVE is erősen felkészült a békéscsabai mérkőzésre s a legjobb csapatával indul utnak. Habár vasárnapi ellenfele egyike a legerősebb csapatoknak a csoportban, a zöldek remélik, hogy jó eredménnyel és legalább is egy ponttal fognak hazajönni a hosszú utról.

Hírek:

AZ OTI KÖRZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — ÜGYELETES VÁROSI ORVOS: Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4. Telefon: 188. — ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR: Városi gyógszertár: Szt. György tér.

Ki nehéz időben, szent komoly munkával Rendületlen hittel, nem roskadó vállal Fiaival együtt szolgálja a hazát Köszönti a nemzet a hős magyarányát.

JANEK OLGA
és
LITTVAY KÁROLY
ESZTERGOM iegvesek NEMESMILITICS
(Minden külön értesítés helvett)

A Kormányzó Ur kiténtette Linkomies finn miniszterelnököt. Helsingkiből jelentik: Magyarország helsinkii követe a Kormányzó Ur nevében átnyújtotta Linkomies finn miniszterelnöknek a Magyar Erdemrend Szent koronával ékesített Nagykeresztjét.

A Kormányzó Ur és a japán császár táviratváltása. Budapestről jelentik: A Kormányzó Ur táviratban üdvözölte Hirohitó japán császárt születésnapja alkalmából. A Tenno meleg hangu táviratban mondott köszönetet az üdvözlésért.

Vasárnap nyílik meg a haditudósító kiállítás. Budapestről jelentik: A haditudósító kiállítást ünnepélyes külsőségek között vasárnap délelőtt nyitják meg és azt 10 napig tekintheti meg a közönség.

Ujabb zeneszerzői siker. Waleth Stefánia a zombori tanítóképző zenetanára, az országos zenepályázaton egyik művével aranyozott habérágat nyert. (2342)

Orvosi műszerüzem,
SZEGED, Oroszlán u. 6. **Balogh és Alexy**
Művégtagok, sérv- és haskötők gyógybetétek korhazai felszerelések.

Idéjekorán kell feladni a jégbiztosítást. A gazdának mindig szüksége volt arra, hogy elemi csapások által okozott károk ellen biztosítás útján védekezzen, a mostani súlyos idők pedig egyenesen megkövetelik minden gondos termelőtől, hogy ezt a védelmet igénybe is vegye és ne bizza saját és családja sorsát a vak véletlenre. Minél előbb jelentse be minden gazda termésének jégbiztosítását, mert a jégbiztosítás díja akkor sem több, ha a biztosítás már kora tavasszal kerül feladásra. **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ** helybeli főgynöksége: Trefort-utca 2.

Vásár Temerinben. Az országos vásárt Temerinben május 2-án tartják meg.

Letartóztattak Péterváradon egy újvidéki gyógyszerészt. Újvidékről jelentik: Tegnap a pétervárad rendőrség letartóztatta Divald József ismert újvidéki gyógyszerészt. Divald kettősbírtokos volt és sűrűn járt át a Szerémségbe. Tegnap, amikor a komp kikötött, detektívek fogták közre a gyógyszerészt. Letartóztatták és Zágrábba szállították. Letartóztatásának okáról sem mit sem lehetett megtudni.

Amig 'On alszik

a DARMOL dolgozik. Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estétől reggelre jól és biztosan hat. Fájdalom nélkül hajt könnyű és teljes ürülést idéz elő. Ezért kellemes hatású hashajtószert.

DARMOL

Öngyilkosság villanyárammal. Hajdu 30 éves orosházi gazdálkodó öngyilkossági szándékából az országuti villamos távvezetékén átdobott egy drótot, amelynek egyik végére követ erősített, a másik végét pedig a kezében tartotta. A 22.000 voltos áram halálra sújtotta.

Elmarad Illés Sándor főszerkesztő előadása a Baross Szövetségben. Tegnapi számunkban hírt adtunk arról, hogy Illés Sándor, a Délvidék főszerkesztője hétfőn délután előadást tart a Baross Szövetségben. Az előadás elmarad, illetve egy héttel későbbre halasztódik, mert hétfőn az Ipartestület nagytermében rendezik meg a fodrászversenyt.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy
május 2-ától a

vasúti parkvendéglőben

minden este **Fényes Gyuszi** cigányzenekara hangversenyez.

Ünnep és vasárnap 4-11-ig tánc

Elsőrendű **Italok, meleg és hideg ételek.** SZIVES PÁRTFOGÁST KÉR **Turner István** vendéglős

A Községi szintársulat kétnapos vendégszerelése Zomborban. A Községi szintársulat kétnapos vendégszerelésre Zomborba jön. Május 4-én és 5-én este hét órakor a Városi Színházban Patkós Irma budapesti művésznő felléptével az Aranysárga falevél című operettet mutatja be a társulat. Jegyek elővételben Schlotzer könyvkereskedésben kaphatók.

Az amizoni országos magyar nőnevelő intézet

BUDAPEST, XIV., Amerikai ut 96. sz.

három éves háztartási-gazdasági továbbképző tanfolyam. — Növendékei polg. iskola vagy középiskola IV. osztályát végzett lányok. Mind bennlakók.

Felvételért folyamodni június 10-ig kell. Készséggel nyújt felvilágosítást az igazgatóság. Tel.: 297—413.

Budapesten megalakult a török-magyar társaság. Budapestről jelentik: Tegnap este ünnepélyes külsőségek között alakult meg Budapesten a Magyar-Török Társaság. A kormány részéről Ullein-Reviczky Antal rendkívüli követ meghatalmazott miniszter, sajtófőnök és Hankiss János kultuszállam titkár vett részt az alakuló közgyűlésen, amelyen teljes számban megjelent a török követség tisztikara. A társaság elnökévé gróf Andrássy Mihály felsőházi tagot, társelnökévé pedig Cholnoky Jenő egyetemi tanárt, Ullein Reviczky Antalt és Baranyai Lipótot választották meg. A társaság célja a magyar-török kapcsolatok ápolása és kimélyítése.

Ha nincs fürdőruhája, **kössön !!**
Hozzávaló **külföldi, szintartó fonalat kaphat**

„Viktoria“

kézimunkaüzletben

Zombor, gyümölaspiac

Étkezőkocsi a német katonavonatokon. Berlinből jelentik: A német hatóságok a katonavonatokon étkezőkocsikat állítottak forgalomba. A német katonavonatokon szabadságra utazó katonák többször napokat utaznak, s ezt akarják számukra kényelmessé tenni a hatóságok. Az étkezőkocsikat régi postakocsikból alakították át és egy kocsi két óra leforgása alatt 7800 ebédet tudnak felszolgálni.

Rádióelőadás a régi Zomborról. Hétfőn délután fél négykor Herceg János; a Kalangya szerkesztője előadást tart Szentleky Kornélról és a régi Zomborról.

Versenyfutás a nyullal. Kopenhágából jelentik: Froda Jacobson, Dánia volt világbajnoka a nyolcszáz méteres síkfutásban, újabb különös rekordokat teremt. Múltán nemrég pusztán kézzel fogott meg egy ötfontos pisztrángot, most egy nyulat sikerült utolérnie és megfognia. Dán sportkörökben érdeklődve várják, hogy mi lesz a volt világbajnok legközelebbi rekordja.

Emelhetők a borbély és fodrász díjak. Budapestről jelentik: A közellátási miniszter rendelete értelmében a borbélyok és fodrászok a rendeletben meghatározott mértékben felmentették a kiszolgálási díjakat.

Bíróság előtt a szabadkai titkos szappangyár vezetői. Szabadkán titkos szappangyár működött Torbai János volt szappanfőző vezetésével. Az üzemhez szükséges nyersanyagot Mecánov Mátya szerezte be. Velük együtt kerültek a vádlottak pályára Torbai A., Tikviczky B., Vaszilyevics Csedomir, Birkás Margit és Vojnic Boldizsár, akik nyersanyagszállításával kapcsolódottak be a bűnténybe. Úgy ket most tárgyalta a szabadkai törvényszék és Mecánov Mátya és Torbai Jánost hat-hat hónapra, Torbai Alojziát egyhónapi, Tikviczky Jánosné és Vaszilyevics Csedomirt pedig 15—15 napi elzárásra ítélte. A két elsőrendű vádlottat még külön 3000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére is kötelezték. Birkás Margitot és Vojnic Boldizsárt felmentették.

A DMKSz temerini szervezetének vezetősége. Temerinből jelentik: Megirtuk, hogy a DMKSz temerini fiókja hétfőn tartotta közgyűlését, amelyen megjelent és beszédet mondott dr. Nagy Iván is. A DMKSz temerini fiókegyesületének 8000 tagja van. A jelentések elfogadása után a következő vezetőséget választották meg: Elnök: Stuchlik Lajos országgyűlési képviselő, alelnök: Kliencz András, pénztáros: Göbl Ottó, titkárok: Benedek Mihály, Döme Ferenc, Milinszki Imre, ellenőrök: Bódy Géza, Károlyi Vendel, Szalay István, választmányi tagok: Berky József, dr. Fernbach Péter, Nagy Béla, dr. Szarvas Vince, Tóth Imre, Skrabány Endre, Hud Antal, Varga Antal somogyi, Perjesi József, Pásztor Vince, Bujdosó Illés; I. körzet: Nagyidai József vezető, Bujdosó József, Gábor Mihály, Hajdu Illés, Varga József szabó, Varga Lőrinc; II. körzet: Kovács Károly vezető, Faragó István, János János, Kohanecz János, Kókai Pál, Petró József, Szerencsés Mátya, Varga Pál, Lukács István; III. körzet: Jamrik Lajos vezető, Horváth István, Jankovics Ferenc, Sántha Ferenc, Bertalan József, Sörös András, Kelemen János, Paska Mihály, Varga Ferenc szabó, Szitár András; IV. körzet: Bakos András vezető, Balogh Szilveszter, Horváth Károly, Kovács József, Lepár István, Podonyi Gyula, vitéz Varga Szilveszter, Varga János bognár; V. körzet: Mészáros Antal vezető, Dujmovics Antal, Hallai Ferenc, Igrácsi József, Mondom János, Koperecz Pál, Szakál Péter; VI. körzet: Matuska Mátya vezető, Dujmovics Vince, Möricz Sándor, Paczik Mihály, Vida Illés, Zséli Mihály; VII. körzet: Simon János vezető, vitéz Szalai József, Szilák József, Varga Pál; tanyaiak: I. Ökrész László, Nagy Gáspár, II. Csikós Pál, Kovács András, Varga Mihály templomi, III. Varga Ferenc somogyi, Vigi Antal, Hevér Sándor, IV. Varga Péter somogyi, Kovács Pál, V. Varga Mihály, Kovács Sándor, VI. Méri István, Szvincsák István.

Megölt a talált gránát egy ungvári gyermeket. Beregújfalu határában Balogh János ungvári 13 éves fiú, aki rokonainál volt látogatásban, két 12 év körüli kislánnyal kiment az erdőbe virágot szedni. A fiú egy fel nem robbant gránátot talált, amit babrálni kezdett. A gránát felrobbant és Balogh Józsefet azonnal megölte. A két kislányt, akik valamivel távolabb állottak, súlyos sérülésekkel szállították a kórházba. Életbenmaradásukhoz alig van remény. A csendőrség megindította a nyomozást annak megállapítására, hogy a szerencsétlenség ügyében kit terhel a felelősség. (MTI)

Titkos számok az angol hajórakományokon. Anglia mindenáron szeretné megakadályozni hajóinak elsüllyesztését. Hiába a nagy titoktartás, ezek a német buvárhajók mindig megtudják, merre járnak a brit gőzösök. Idén január 1-től kezdve a módszert vezették be hát az angolok. Minden angol kikötőben rakodó hajó titkos számot kap a szállítómányozási minisztériumtól. A ládákra, bálákra, csomagokra és bármely egyéb hajórakományra ezentul ezt a számot kell ráfesteni, valamint a berakodási és rendeltetési kikötők nevét. A hajó nevét nem szabad elárulni, annak még nyoma se legyen. A minisztérium így akarja megakadályozni, hogy a kifutó hajók nevét megtudják a német tengeraltárók. Vajon mire jó ez az intézkedés — kérdezik ezután nagyon okosan a »Times« — hiszen a német buvárhajóknak nem a hajó neve a fontos, hanem csak maga a hajó és a rakomány. (TEK)

Robbanó ceruzák órn terjedésén. Vejle (Dánia) jelentik, hogy az ottani környéken a nyersanyagból töltött ceruzákat találtak, amelyeket nyilván angol repülőek dobtak le. Vejle rendőrfőnöke figyelmeztette a közönséget, hogy ne nyuljon a veszedelemes ceruzákhoz. (MTI)

A Nemzeti Munkaközpont zombori szervezete biztosítja tagjai téli faszükségletét

Rövidesen megnyílik a munkások otthona - A Népművelési Bizottság előadássorozatát rendez a szervezet helyiségében

Mint ismeretes, a Nemzeti Munkaközpont zombori szervezetének vezetősége legutóbbi rendkívüli tagértekezletén, amelyen a délvidéki kerületi titkáron kívül részt vett Péter Ernő építőipari szakmai országos elnök is, az építőiparosok- és téglagyári munkások beszerzésével foglalkozott. Péter Ernő üzenetét is küldött a zombori építőmunkásoknak, üzenetére azonban a mai napig sem érkezett válasz. Az Országos Központ a válasznélkül hagyott üzenetere a következő megjegyzését küldte a zombori szervezet titkárságának:

«A zombori építőipari munkásság, ügylátszik, még mindig azt mérlegeli, vajon mennyit veszít, vagy esetleg mennyit nyerhet azáltal, ha »feloszlatta« saját hivatalosan meg nem alakult szervezetét és belép a Nemzeti Munkaközpont Magyar Munkások Országos Szövetségébe. Most mi üzenünk a zombori építőipari munkásságnak: új életet nyer, ha a magyar munkásság országos szervezetébe lép, mert a Nemzeti Munkaközpont és a mögötte csoportosuló közel félmillió munkásság már nem csak öntudatos munkásgenerációk szervezkedése, hanem az öntudatosan gondolkodó- és cselekvő magyarok egyre erősödő, nagybodó táborra is. A jólszervezett, jólnevelt, a jó utakon helyes irányba haladó magyar munkás Magyarország jobb sorsáért, boldogabb jövőjéért, a magyar munkás megbecsüléséért- és egzisztenciájáért, a magyar munkáscsalád jólétéért dolgozik, épít és küzd, s ebből a munkából, ebből a küzdelemből egyetlen magyar munkás sem vonhatja ki magát. Már a Délvidék minden városában is megtörtént az építőiparosok beszerzése a Nemzeti Munkaközpontba... Zomborból is türelmesen várjuk az értesítést: a zombori építőipari munkások is beléptek a NMK Magyar Munkások Országos Szövetségébe.

A rendkívüli értekezleten a vezetőség elhatározta, hogy a tervbevetett munkások otthonát májusban megnyitja és a májálisokat is megrendezi. Ugyancsak megkezdte a munkásifjúság toborzását is. Az átszervezés munkái már eddig is szép eredménnyel jártak és minden remény meg van már arra, hogy a hosszú ideig magárahagyott szervezet a friss erők beolvadásával újra fellendül és működésében öszig meg is szilárdul. A zombori szervezet megerősítése érdekében a budapesti központ a délvidéki kerületi titkársággal karöltve minden lehetőséget elkövet a zombori munkásság érdekeinek- és jogainak meg-

védésében és a munkásság sérelmeinek orvoslását Fodor Ferenc délvidéki kerületi titkár személyesen fogja ezután végezni.

A vendéglátó iparban felmerült kérdések elsimítása végett a zombori szervezet elnöksége átiratban fordult a Zombori Ipartestület elnökségéhez és kérte, hogy

a vendéglátó ipari szakcsoport vezetősége május hó elején hívjon össze rendkívüli értekezletet,

amelyen a helyi szervezet kiküldött vezetőgyűlési tagjai is részt vennének, hogy a vendéglátó-ipari alkalmazottaknak a NMK-hoz benyújtott sérelmeit együtt megvizsgálva azt orvosolhassák is.

Fodor Ferenc délvidéki kerületi titkár május 4-én Zomborba érkezik, hogy tovább folytassa az átszervezéssel járó tevékenységét és megerősítve a szervezetet további működésében. Délelőtt a zombori- és zomborkörnyéki népzenezők tagértekezletén vesz részt, délután a közüzemi alkalmazottak tisztújító közgyűlésén tart nagy beszédet, melynek során rá kíván mutatni a zombori munkásság általános szervezetlenségéből származó problémák igaz okára. Este hét órai kezdettel a szervezet helyiségében általános tagértekezletet tartanak a zombori munkások. A gyűlésen Fodor Ferenc ismételt felhívja a munkásság figyelmét a szervezetbe való tömörülés nagy fontosságára. Az esti értekezlet napirendjén szerepel

a szervezet tagjainak faellátásáról szóló javaslat is:

a tervek szerint a délvidéki kerületi titkárság minden bacska városban, vagy községben, ahol a NMK szervezete működik, felkér egy fa-kiskereskedőt, hogy vállalja a Nemzeti Munkaközpont tagjainak faellátását, természetesen

a faleszerzésről és annak leszállításáról a kerületi titkárság illetékes szerve gondoskodik és biztosítja az időről-időre igényelt faszükségletet.

A Népművelési Bizottság a NMK szervezetében felállítandó könyvtára javára közel 100 db. könyvet adott és ígéretet tett arra nézve is, hogy az átszervezés után előadássorozatokat kíván tartani a munkásság részére. A különböző szakelőadásokat, természettani, földrajzi, történelmi- és hazafias, valamint hittudományi előadásokat vetített színes képekkel- és hangfelvételekkel kísérik. A szórakoztató előadások megrendezésére agilis vlgalmi bizottságot választ majd a szervezet.

A zombori munkapiac helyzete Munkát keres 67, munkát kaphat 38 munkás

A m. kir. Állami munkaközvetítő hivatal zombori kirendeltségének szombati jelentése szerint Zomborban munkát keres 67, munkát kaphat 38 munkás.

MUNKÁT KAPHAT:

Férfi: 1 kovács, 1 lakatos, 1 faesztergályos, 1 hegnár, 1 magántisztviselő, 4 mezőgazdasági cseléd, 1 szövő gyárimunkás, 1 munkásnő, 1 szolga, 1 loasis.

Nő: 1 vendéglői szakácsnő, 4 vendéglői konyhalány, 1 gyermeklány, 4 mindenes, 8 mindenes szakácsnő, 1 szakácsnő.

Tanonc: 1 kovács, 1 lakatos, 1 vasöntő, 1 csepepkályhás, 1 asztalos, 1 kötélverő, 1 szobafestő.

MUNKÁT KERES:

Férfi: 1 lakatos, 1 bádigos, 1 gépkocsivezető, 1 gépész-kovács, 1 asztalos, 1 molnár, 1 szabó, 1 vegyész, 3 kőműves, 1 pincér, 2 magántisztviselő, 1 raktárnok, 1 kereskedő segéd, 5 mezőgazdasági cseléd, 1 portás, 2 gyári munkás, 3 napszámos, 2 szolga, 2 kapus, éjjeli őr.

Nő: 2 magántisztviselőnő, 3 gyári segédmunkásnő, 2 napszámosnő, 1 elárusítónő, 2 házmester-nő, 25 háztartási alkalmazott.

Tanonc: 1 géplakatos.

Jelentkezés a m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatalnál, Gömbös Gyula-utca 9. sz. alatt.

HADITUDÓSÍTÓ

KIÁLLÍTÁS A PESTI VIGADÓBAN
1943 ÉVI MÁJUS 2-12-IG - NYITVA: 9 TÓL 18 ÓRÁIG

A legszebb maradandó értékű ajándék: a könyv!

MAGYAR REGÉNYEKI

KASSÁK LAJOS

Egy álom megvalósul

Egy gyengejellel, szomorú ember finom lélekrajzu történetén át mély emberi színekkel festi társadalmunkat. Ára 7 pengő.

Uj magyar siker!

Majthényi György: Urifü 5 P.

KRUDY GYULA

PALOTAI ÁLMOK

Kárpáti Aurél tanulmánya vezeti be a kiváló magyar író legszebb regényének új kiadását. Ára kötve 7 pengő.

Irodalmi érték!

Lovik Károly: A préda. Kötve 7 P.

BÖNYI ADORJÁN

Kis kocsi, nagy kocsi

Csupa ötlet, meglepő fordulat, amellet finom líra, kristálytisza elbeszélő hang jellemzi a kitűnő író új regényét. Ára 4.40 P.

Érdekes olvasmány!

Kosáryné Réz Lola: Aranykapu. Ára 4 P.

KEDE LÁSZLÓ

Lassan leszáll az éj

Uj író izgalmasan érdekes regénye, egy emberi lélek elcsúszásának drámaian izzó rajza. Ára 4 P.

Uj magyar író

Fehér Tibor: Arnyék az uton. Ára 6 pengő

TUDOMÁNY—IRODALOM—MŰVÉSZETI

KÁRPÁTI AURÉL

Néma hegedű

Mesteri tollal irt tanulmányok és lírai képek gyűjteménye az irodalom, a művészet, a kultúra jelenségeiről. Ára 7 pengő.

Uj magyar Korrajz!

Ligeti Ernő: Noé galambja. 9 P.

H. A. L. FISHER

Európa története

Az ósidőktől — 1939 szeptemberéig terjed ennek a hatalmas műnek most megjelent két kötete. Ára kötve 36 pengő.

Színes kulturtörténet!

Szepesi N. Vilmos: Az ősi Szepesség.

KULFOLDI REGÉNYEK!
EVELIN EATON

Nyugtalan vitorlák

A „Várj reám” szerzőjének új nagy romantikus regénye. Ára 8.50 pengő.

DAPHNE DU MAURIER

Halott éjszakák

„A Manderley-ház asszonya” szerzőjének új regénye. Egy nagy szerelem története. Ára 6 P. Nagy külföldi regénysiker!

Hugh Walpole: Forog a kerék. Ára 22 P.

MEGTEKINTHETŐK MINDEN KONYVESBOLTBAN — SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET KIADÁSA, BUDAPEST.

Az ipartestületek szerepe és felelőssége a felsőbörök szétosztása körül

A nem-börtalpu cipők gyártásának előmozdítása céljából a Lábbeliközpont újabb körrendeletet küldött szét a törvényhatóságok alispánjaihoz, a városok polgármestereihez, az összes kijelölt talpbörkereskedőkhöz és elosztókhoz, valamint ipartestületeik útján a lábbelikészítő kisiparosokhoz. A körlevélben a Lábbeliközpont közli az összes érdekeltekkel, hogy

nagyobb mennyiségű felsőbört utalt ki a nem börtalpu cipők készítése céljából.

Ezeket a mennyiségeket a fajták, szükségletek és termelési kapacitás arányában kell szétosztani a kijelölt cipőiparosok között. A körrendelet figyelmezteti a törvényhatóságok elosztó talpbörkereskedőit, hogy

a részükre küldött bőrányagot kizárólag a kijelölt talpbörkereskedők által beszolgáltatott bőrbevásárlási utalványok ellenében lehet kiadni.

Az elosztó talpbörkereskedő köteles a kiszolgált

tott anyagokról, a juttatásban részesült kijelölt talpbörkereskedőkről, továbbá az iparosokról pontos és minden tekintetben megbízható nyilvántartást vezetni. Köteles továbbá az átvett ipartestületi utalványokat gondosan megőrizni. Az ipartestületekhez küldött körlevélben a Lábbeliközpont figyelmezteti az érdekelteket, hogy kötelesek az igazságos és egyenlő elbánásra ügyelni, a szétosztásnál pedig a következő feltételeket betartani:

a börtöket és az utalványokat az ipartestület kötelekébe tartozó olyan keresztény lábbelikészítő kézművesiparos kaphatja, aki a Lábbeliközponttól börtalpu egység lábbeli készítésére megbízást, illetve anyagot nem kapott.

Hadirokkantak, hadiárva, hadbavonultak (azok házastársai vagy eltartott családtagjai) sorrendi elsőbbségben részesítendők. A bőrbevásárlási igazolvány tulajdonosa a kijelölt kereskedőnél arcképes igazolvánnyal vagy igazoló jeggyel köteles személyazonosságát igazolni.

Hat törvény és 350 rendelet helyett egyetlen törvénnyel szabályozzák a növényegészségügyet

Az 1939-ben végzett becslések szerint Magyarországon a növénykártevők által okozott termésvesztés mintegy 350 millió pengőre ruggott. A mezőgazdaságnak ez a vesztesége olyan nagy, hogy a növénykártevők leküzdése jövedelmességi és közellátási szempontból is elsőrendű feladat. A növényegészségügy jelenleg hat különböző törvényben és mintegy 350 rendeletben van szabályozva, szükségessé vált tehát egy séges keretbe foglalni a növényegészségügyi kérdésekkel kapcsolatos jogszabályokat.

A növényegészségügyről Rómában alkotott és az 1936-ban nálunk is becikkelyezett nemzetközi egyezmény részletes utmutatással szolgál arra, hogy e téren milyen intézkedéseket kell tenni. Az egyezményben Magyarország is kötelezettséget vállalt növényegészségügyi törvényt alkotására. Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a javaslatot elkészítette és ma délelőtt benyújtotta a Házban.

A benyújtott törvényjavaslat egységbe foglalja a növénykártevők elleni védekezésre vonatkozó rendelkezéseket és tovább fejleszti a védekezést. A javaslat szerint a növénykártevők

behurcolásának és elterjedésének megakadályozására behozatali tilalmat lehet elrendelni és a fertőzött küldeményeket vissza lehet irányítani, meg lehet semmisíteni, vagy fertőtleníteni. A kártevők megjelenésének megelőzése végett növényegészségügyi megfigyelő szolgálatot kell szervezni, fertőzött területeken meghatározott vetéscserjét, vagy növénytermesztési eljárást lehet elrendelni és meg lehet tiltani bizonyos növények termesztését. Az elemi csapásként fellépő kártevők, például kolorado-bogár, elfojtása államköltségen történik. A növények piaci árusítását növényegészségügyi ellenőrzés alá lehet helyezni, sőt korlátozni lehet.

A növénykártevők ellen mindenki védekezni köteles. Szabályozza a javaslat a növényvédőszer, eszközök és gépek engedélyezését és forgalombahozatalát és a növényvédőszerket kiveszi a közegészségügyi törvény hatálya alól. Kötelezővé teszi a javaslat törvényhatósági növényegészségügyi alapok létesítését. A tervezet szervezeti szabályokat és büntető szankciókat is tartalmaz.

Legkésőbb augusztusig megkapják a gazdák olajertakarmány járandóságukat

Az utóbbi időben sok panasz hallatszik, hogy az ipari növények termelésére kötelezett gazdák a kormányrendelet folytán nekik járó olajpogácsát, illetve darát nem kapják meg idejében. Ezekkel a panaszokkal kapcsolatban hivatalos helyről felhívják a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a hazai összes olajgyárak teljes üzemmel dolgoznak s az előző évihez képest lényegesen emelt 1943 évi olajmagtermést csak egész évi üzemmel tudják feldolgozni. Minthogy az előállított erőtakarmányok 90 százalékát az olajmagtermelő gazdák kapják vissza, ez a magyarázata annak, hogy sok gazda még nem kapta meg az olajtakarmányt. Az ipari anyaghivatal mindent elkövet, hogy az olajüzemek teljesítőképességét a legvégsőkig fokozza, a földművelés-

ügyi minisztérium pedig az erőtakarmány kiszolgáltatására kötelezett szerveket ellenőrzi, hogy a kigyártott erőtakarmányokat nyomban továbbítsák a termelőkhöz. Ennek ellenére is az ismertettét okok miatt előreláthatólag csak az év augusztusáig lesznek a természetbeni járandóságok teljesen kiadhatók.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület közleményei A GAZDAKÖRÖK ALAKÍTÁSÁNAK EGYSZERUSÍTÉSE

Egyesületünk alapszabályait a m. kir. Belügyminiszter 185424/1943. VII. b. szám alatt f. évi február hó 27-én jóváhagyta.

A kinyomtatott alapszabályokat vidéki Gazdaköreink elnökeinek és közvetlen tagjainknak f. hó 15-ig megküldjük.

A vidéki Gazdaköreinknek (fiókjainknak) ügyrendjét a belügyminisztériumnak láttatni nem kell. A fiókegyesületek évi rendes közgyűlésén, amelynek időpontját az Anyaegyesület állapítja meg, fogadják el a fiókegyesületekre vonatkozó ügyrendet, amelyet az Egyesületünk jóváhagyott alapszabályai értelmében igazgatóválaszmányunk tudomásul vesz és jóváhagy.

A vidéki Gazdaköreink (fiókjaink) tehát a Egyesületünk láttatott alapszabályai alapján és a közgyűlés által elfogadott ügyrend szerint működnek. A fiókok már is érvényes ügyrendje alapján működhetnek a nélkül, hogy azt láttatni kellene.

A Bács-Bodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület fiókjainak ügyrendjét külön füzetben szintén kinyomattuk és az alapszabályokkal együtt vidéki Gazdaköreink vezetőinek megküldjük részletesebb utasításokkal.

Szükségtelen tehát a vidéki Gazdaköröknek külön jóváhagyott alapszabályokat szereznii.

A GAZDAKÖNYVRŐL

A közellátásügyi miniszter most megjelent utasítása értelmében a községi előjáróságok legkésőbb június 15-ig kell a gazdálkodók részére gazdakönyvet kiállítani. Ha a gazdálkodónak egy község határában több gazdasága van ezekről csak egy gazdakönyvet és gazdalapot állítanak ki a hatóságok, még abban az esetben is, ha azok önállóan vezetett gazdaságok. Ha több község határában fekszik a gazdaság, természetesen minden községben külön gazdalapot és könyvet állítanak ki az előjárók. A gazdakönyvet és gazdalapot egyszerre állítják ki a hatóságok és az adatoknak mindkettőben egyenlő kell.

A gazdakönyvbe beírják a községi előjáróságok mindazokat az adatokat, amelyek a gazdálkodók személyére, háztartására, gazdasági cselédeire, a gazdaság területére és művelési ágak szerinti megoszlására, állatállományára, baromfiállományára, a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésére, a gazdaságok részére történő kiutalásokra és a beszolgáltatás elszámolására, továbbá a vámörökre vonatkoznak.

A hatóságok a szántóföldi növénytermesztésre vonatkozó adatoknál a főterményekkel bevezett egész területet jegyzik be, tehát azokat a területeket is, amelyek a gazdasági alkalmatlanságok miatt nem termesztenek, illetve résztermelésre kiadott szántóterületeit.

A gazdaság állatállományából azokat veszik figyelembe, amelyek a gazdakönyv kiállításakor a gazdálkodó tulajdonában vannak. Tehát pl. a szájbér, fűbér fejébe legelőn tartott állatokat nem a legeltető gazdaságnál, hanem az állatok tulajdonosainál veszik figyelembe. Az állattartásra jogosított gazdasági alkalmazottaknak a gazdaság területén tartott állatállományát nem írják be a hatóságok a gazdaság gazdakönyvébe, még akkor sem, ha az állatok takarmányozásáról a gazdaság gondoskodik. Az eladott, de még el nem szállított állatot a vevő gazdaságában tünteti fel.

A sertésállományról az összeírás csak a tenyészkocákra és az 1942., 1943. évjáratu malacokra és süldőkre terjed ki. A tenyészkanokra a hízára befogott, valamint a kiselejtett öreg állatokra az összeírás nem terjed ki.

Az anyajuhok közül csak a tényleges tenyésztésre használt juhokat írják be a gazdakönyvbe.

A baromfiak közül csak a törzsállomány, tehát a tenyésztésre alkalmas him és tojó állatokat veszik figyelembe. Az idei kelési állományt figyelmen kívül hagyják.

Beírják a gazdakönyvbe a kiállító hatóságok azt is, hogy a gazdálkodónak a saját gazdaságához tartozó legelőterületén kívül az 1943. évi legeltetési időnyre hány számos állatra van közlegelőn, vagy más címen legeltetési joga. Számos állatnak számít egy ló, vagy szarvasmarha, 2 csikó vagy növendékmarha, 5 sertés, 10 süldő, 10 juh, 20 bány.

KENDERVETŐMAG IGÉNYLŐK JELENTKEZZENEK EGYESÜLETÜNK IRODÁJÁBAN, MERT KORLÁTOLT MENNYISÉGBEN MÉG RENDELKEZÜNK ELSŐRENDÜ GARANTÁLT MAGASNOVÉSU KENDERVETŐMAGGAL.

4. OLDAL.

Aláírni haláson az ördög utánad, Az 6 tagjaiban dühösködjék rajtad, Mind fegyverrel, tőrrel sícesen utánad, Ha Krisztusban bizol, néked az sem ártthat.

Óhalmazza Krisztus az ó szentegyházát, Miként a jó pásztor az ó juhokáját, Velék halgatja a Krisztus mondását, Viseli mindenkor szorgalmatos gondját.

Ne nézzed Uristen e világ vakságát, Te nagy jóvoltodról háládatlanságát, Az te igéd ellen ily nagy káromlását, Nézzed a Krisztusnak ártatlan halálát.

Vedd el már mirőlünk az sok ellenséget, Vedd el miközülünk az sok gyűlölséget, Ne hagyj minket félünk az keserűségben, Halálunk óráján ne essünk kétségben.

11.35: Tánzene. — 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

5: Azonos Budapest I. műsorával. — 7.05: Gyorsirótanfolyam. — 7.30: A MÁV Istvánlelki Főműhely levele énekara. — 8: Meiles Béla-zene. — 8.40: A Dunántul építészete. A félhold árnyékában. Előadás.

Szombat

Május 8-án:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Szórázó zene. — 11.10: Nemzetközi vízfélőszolgálat. — 11.15: Hochstesser Hugo gondonkázik. — 11.40: A téli eltevésekből fennmaradó főzeték helyes felhasználása. — 12: Harangszó. Fohász. Himmusz. — 12.10: Mária Terézia I. honvéd gyarmad.

A DÉLVIDÉK RADIOJA

Bánat terem abba, buvelés, A magyar élete szenvedés, All meg leten császár felségét, Ne sanyargassa magyar népét. (Ez a dal Kodály Hány János-ának híres betéte.)

8.15: Hírek. — 8.30: Ószinte beszéd. — 9: Rádiózenekar. — 10: Református istentisztelet. — 11: Egyházi ének és szentbeszéd. — 12.15: Levente-műsor. — 12.55: Meszkárt-zenekar. — 2: Művészlemez. — 3: A kereszteti természetes fejlesztése. — 3.45: Dalok, táncok, hangulatok. — 4.30: Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven. — 5: Akiel mind-dig szivesen hallgatunk. Nagy István csevegése. — 5.10: Bura Sándor cigányzenekara. — 5.40: Napiéves májusi korzó 1918-ban. Előadás. — 6.25: Jegyzetek az igazságról. Márkus László csevegése. — 6.40: Debussy: Egy faun delutánja — előjá-ban. Tolnay Klári nótákat énekel. Hát-ték. — 6.50: Hírek. — 7: Ha tölem zeshanda. — 11.45: Hírek.

BUDAPEST II.

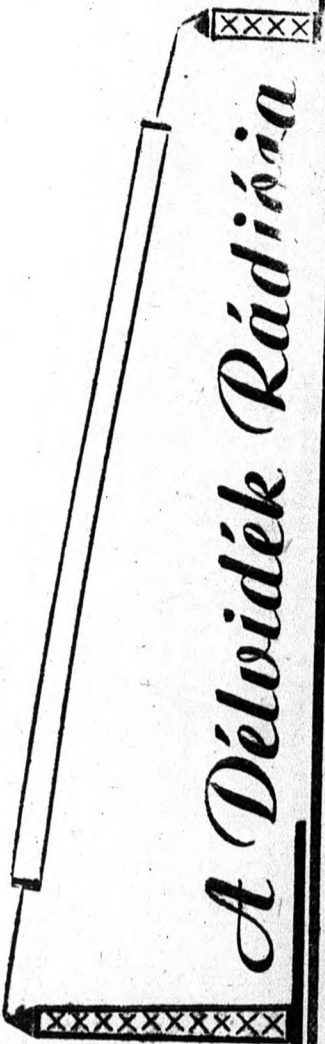
5: Azonos Kassa műsorával. — 6.50: Mezőgazdasági félóra. — 7.15: Müncheni Filharmonikusok.

Vasárnap

Május 9-én:

BUDAPEST I.

7.30: Fohász. Szózat. Reggeli zene. Két népdal szövegét közöljük e műsorból: Erdő, erdő, erdő. Maroszéki kerek erdő, Madár lakja aztat, Madár lakja tizenkettő, Cukrot adnék annak a madárnak, Delolja ki nevét a babámnak, Csárdás kisangyalom, Érted fáj a szívem nagyon... Felszántom a császár udvarát, Belévetem hazám bubáját, Hadd tudja meg császár felsége, Mi terem a magyar szivébe.

1943 május 3-tól május 9-ig

Hétfő

Május 3-án:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Hangszó zene. — 11.10: Vizfélőszolgálat. — 11.15: Kosák Imre énekel. — 11.40: A sőmjéni költő. Előadás. — 12: Harangszó. Fohász. Himmusz. — 12.10: Rendőrszenekar. Régi vidám május. 1. Fucsik: Fírenzei induló. 2. Sidney: Gécsák, egyveleg. 3. Lincke: János-bogárkák násza. 4. Pazeller: Herkulesfürdői emlék, keringő. 5. Huszka: Bob herceg, egyveleg. 6. Myddleton: Szellemország. 7. Ziehrer: Rózsaszinben látom a világot, keringő. 8. Pefer: Cirkuszban, xilofónszó: Kóvári Gyula. — 12.40: Hírek. — 1.20: Időjelzés, vizálásjelzés. — 1.30: Honvédeink üzenek. — 2: Szalonditő. 1. Fries Károly: Halálós csók, filmrészlet. 2. Szabó Béla: Muzsikáló óra. 3. Kochmann: Ballet-patkányok. — 2.30: Hírek. Műsorismeretítés.

BUDAPEST II.

3: Budapest honvéd őrszólóalj zenekara. 1. Eckhardt: Változatok egy magyar dallamra. 2. Dubertz-Friszay: Dal szöveg nélkül. 3. Fucsik: Tréfás párbeszéd. 4. Drdla: Kubelík szerenád. 5. Lőncz Pál: Kurucz lá-bortüzmél. 6. Kläng: Két kis pinytő-ke. 7. Dietrich Péter: Zsonglór. 3.30: Szentleky Kornél zombori éveit Heurczeg János megemlékezése. Szentleky Kornél a jugoszláv megszállás éveiben a Délvidék magyar irodalmi életének legjelentősebb alakja volt. Polgári foglalkozására nézve orvos volt. Ö

Hétfő

Május 3-án:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Hangszó zene. — 11.10: Vizfélőszolgálat. — 11.15: Kosák Imre énekel. — 11.40: A sőmjéni költő. Előadás. — 12: Harangszó. Fohász. Himmusz. — 12.10: Rendőrszenekar. Régi vidám május. 1. Fucsik: Fírenzei induló. 2. Sidney: Gécsák, egyveleg. 3. Lincke: János-bogárkák násza. 4. Pazeller: Herkulesfürdői emlék, keringő. 5. Huszka: Bob herceg, egyveleg. 6. Myddleton: Szellemország. 7. Ziehrer: Rózsaszinben látom a világot, keringő. 8. Pefer: Cirkuszban, xilofónszó: Kóvári Gyula. — 12.40: Hírek. — 1.20: Időjelzés, vizálásjelzés. — 1.30: Honvédeink üzenek. — 2: Szalonditő. 1. Fries Károly: Halálós csók, filmrészlet. 2. Szabó Béla: Muzsikáló óra. 3. Kochmann: Ballet-patkányok. — 2.30: Hírek. Műsorismeretítés.

BUDAPEST II.

3: Budapest honvéd őrszólóalj zenekara. 1. Eckhardt: Változatok egy magyar dallamra. 2. Dubertz-Friszay: Dal szöveg nélkül. 3. Fucsik: Tréfás párbeszéd. 4. Drdla: Kubelík szerenád. 5. Lőncz Pál: Kurucz lá-bortüzmél. 6. Kläng: Két kis pinytő-ke. 7. Dietrich Péter: Zsonglór. 3.30: Szentleky Kornél zombori éveit Heurczeg János megemlékezése. Szentleky Kornél a jugoszláv megszállás éveiben a Délvidék magyar irodalmi életének legjelentősebb alakja volt. Polgári foglalkozására nézve orvos volt. Ö

Kedd

Május 4-én:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Hangszó zene. — 11.10: Vizfélőszolgálat. — 11.15: Kosák Imre énekel. — 11.40: A sőmjéni költő. Előadás. — 12: Harangszó. Fohász. Himmusz. — 12.10: Rendőrszenekar. Régi vidám május. 1. Fucsik: Fírenzei induló. 2. Sidney: Gécsák, egyveleg. 3. Lincke: János-bogárkák násza. 4. Pazeller: Herkulesfürdői emlék, keringő. 5. Huszka: Bob herceg, egyveleg. 6. Myddleton: Szellemország. 7. Ziehrer: Rózsaszinben látom a világot, keringő. 8. Pefer: Cirkuszban, xilofónszó: Kóvári Gyula. — 12.40: Hírek. — 1.20: Időjelzés, vizálásjelzés. — 1.30: Honvédeink üzenek. — 2: Szalonditő. 1. Fries Károly: Halálós csók, filmrészlet. 2. Szabó Béla: Muzsikáló óra. 3. Kochmann: Ballet-patkányok. — 2.30: Hírek. Műsorismeretítés.

Kedd

Május 4-én:

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Ébresztő. Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Hangszó zene. — 11.10: Vizfélőszolgálat. — 11.15: Kosák Imre énekel. — 11.40: A sőmjéni költő. Előadás. — 12: Harangszó. Fohász. Himmusz. — 12.10: Rendőrszenekar. Régi vidám május. 1. Fucsik: Fírenzei induló. 2. Sidney: Gécsák, egyveleg. 3. Lincke: János-bogárkák násza. 4. Pazeller: Herkulesfürdői emlék, keringő. 5. Huszka: Bob herceg, egyveleg. 6. Myddleton: Szellemország. 7. Ziehrer: Rózsaszinben látom a világot, keringő. 8. Pefer: Cirkuszban, xilofónszó: Kóvári Gyula. — 12.40: Hírek. — 1.20: Időjelzés, vizálásjelzés. — 1.30: Honvédeink üzenek. — 2: Szalonditő. 1. Fries Károly: Halálós csók, filmrészlet. 2. Szabó Béla: Muzsikáló óra. 3. Kochmann: Ballet-patkányok. — 2.30: Hírek. Műsorismeretítés.

kedőtanoncok. Előadás. — 4.20: Hírkari művek. 1. Gomez: Guatany nyi-tány. 2. Rachmannov: II. szimfónia. — 11.10: Vízjelzőszolgálat. — 11.15: Czako Éva gordonkázik. — 11.40: Egy érhant négy év távlatából. Em-lékezés Tóth Tihamérra.

E műsor számának külön érdekese-gége két népszerű magyar szimész rádiószereplése: a férjlet Páger Antal játssza, a feleséget Karády Katalin.

6.50: Hírek. — 7: Az Erdélyi Nők Országos Szövetsége hangverseny. Egy magyar népdal szövegét közöljük a műsorból:

Akkor szép az erdő, mikor zöld, Mikor a vadgalamb benne költ, A vadgalamb olyan, mint a lány, Fáj a szíve a legény után.

Nem vagyok én oka semminek, Édesanyám oka mindennek, Mert nem adott engem olyanak, Akit választottam magamnak.

Megvert az Uristen de nem fáj, Fügefa levele lehullt már, Fügefa levele gyógyvitis meg, Régi volt szeretőm csókolj meg.

8.05: Ott ki beszél? Vidám hangje-lemezgyűjtemény egy téves kapcsolás körül. Emondia Jávor Pál. — 9.15: Népi népművészet. Előadás. Népünk májusi védőszentjei. Előadás. — 9.25: Falla: A háromszögletű ka-lap — balettszettek. — 9.40: Hi-rek — 10.10: Táncczene. — 10.50: Ze-nekari művek — 11.45: Hírek.

5: Azonos Kassa műsorával. — 7: Mezőgazdasági felőra. — 7.30: Rá-diózene. — 8.15: Az Erdélyi Nők Országos Szövetsége hangverseny.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

Négy éve halt meg Tóth Tihamérra. — 6.50: Olasz nyelvoktatás. — 7.50: Klarinét-zongorakettősök. 1. Kazacsay Tibor: Szvit klarinétra és zongorára. 2. Gárdonyi Zoltán: Verseny-intézet kománnyója. Igen sok mű klarinétra és zongorára. — 7.50: A Kalevaláról. Előadás.

12: Harangszó. Fohász. Himnusz. — 12.10: Postaszene. 1. Kéler Béla: Rákóczi nyitány. 2. Müller Károly: Magyar rapszódia. 3. Lehár: Hercegkisasszony, keringő. 4. Richard: Kisbalettszettek. 5. Massenet: Thais. Me-diació. 6. Reini: Két exotikus kép. — 12.40: Hírek. — 1.20: Időjelzés, vizállásjelentés. — 1.30: Honvédelmi hírek. — 2: Táncczene. — 2.30: Hírek. Műsorismertetés. — 3: Cigányzenekar. — 3.40: Emléktáblát kap Bó-szörmenyi Mihály, a tanács tanító-mestere. Közeletés Kecskemétről. — 4.20: Hírek idegen nyelven. — 4.45: Időjelzés, hírek. — 5: Melles Béla-zenekar. 1. Buday Dénes: Csodattü-grófia, keringő. 2. Lehár: Luxemburg-kisasszony, ábránd. 4. Kételbey: A perzsa vásáron. — 5.45: Iparunk leg-ujabb fejlődése. Iparügyi előadás. — 6: Honvédelmi hírek. — 6.50: Hírek. — 7: Albrecht királyi herceg előadása a Gyermekház alkalmából. — 7.25: Tácskó. Vigjáték három felvonás-ban. Írta Dario Niccodemi.

Niccodemi (ejtsd: Nikkodemi) előadása 1874-ben szüle-tett, 1934-ben halt meg. Legna-gyobb sikereit társadalmi drámáival érte el. Magyarországon igen népszerű írta, akinek „Tácskó” és „Reggel, délelőtt, este” című da-rabjai gyakran szerepelnek mű-sorban. Ezt az előadást a budapes-ti Kamaraszínház közvetíti a rádió.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

Meg kell a szívrnek szakadni, Mert mindennap bánat éri. 8.20: A sirecusai remete. Előadás Platen német költőről.

Platen, teljes nevén August Graf von Platen-Hallemunde (1796—1835) német költő. A né-met költészet klasszikus hagyó-mányának fennartója. Egész éle-tében nagy elszigeteltségben élt s önként választotta hazájában. Olaszországban halt meg. Lírai költszete a legjelentékenyebb; mesteri formatóklyával írta ver-seit.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

BUDAPEST I.

5.40: Uzen az otthon. — 6.40: Eb-reszió, Torna. — 7: Hírek. Reggeli zene. — 10: Hírek. — 10.15: Zene-

Milyen az élet a páncélos belsejében?

A haditudósítások minduntalan beszámolnak a páncélosok küzdelméről, de kevés embernek van helyes fogalma róla, mit is jelent voltaképpen páncélos katonának lenni és tankkal harcolni. Jelenti: a hősiesség netovábbját, az emberi akarat és türes csúcspontját, átlagon felüli lelki erőt, lélekjelenlétet, nyugodt idegrendszert, a gépek, a fegyverek tökéletes ismeretét. Csak az boldogul ennél a fegyvernemnél, aki rendelkezik ezekkel a kellékekkel. Aki úgy száll a páncélos belsejébe, hogy csak egyiküknek is hájjával van: az elveszett.

A MOZGÓ ERŐD SZEMÉLYZETE

Mert a páncélosban már a pusztá tartózkodás sem közönséges teljesítmény. Még a legnagyobb tankban is felettébb szűk a hely, annyira telelőmnek mindent a gépek, meg a fegyverek. A tank belseje ebben a tekintetben a buvárházéhoz hasonlít. Sőt általában, a páncélos egy kissé afféle „szárazföldi tengeraltjáró”. Emlékeztet rá abban is, hogy itt is a közepén emelkedő parancsnoki torony az egész jármű lelke. Itt is korlátozott a kilátás; csak a forgatható torony nyílásain, a látócsövön vagy a lövegcsövek melletti réseken át látni valamelyest a szabadba.

A parancsnok a toronynyílásokon keresztül figyeli a csatateret. Ő az egyetlen a kocsis személyzetéből, aki minden irányban tájékozódhatik, mert az alatta és előtte ülő lövészek, akik a gépágyút, meg a gépfegyvereket kezelik, csupán a lövegcső irányában látnak egy kevésbé vagy a célzó távcsövön. A tank előreszén ülő vezető rendszerint alig vagy semmit sem lát a külvilágból és a parancsnok utasításai szerint vezeli a kocsit.

Legkeményebb természetesen a lövészek dolga. A tank mozgó erőd, guruló ütegállás s gépfegyverfészek; csak addig félelmes amíg löni tud. Fegyverzet dolgában különböznek a páncélosok: az átlagos tanknak egy 2 cm-es gyorstüzelő ágyuja, vagy egy 7.5 cm-es ágyuja és néhány gépfegyvere van. A két lövész közül az egyik az ágyú csövét irányítja, a másik tölt, vagy közelharcban a gépfegyvert kezeli. Egy harmadik lövész elől, a vezető mellett foglal helyet és a kocsis orrán lévő gépfegyverrel dolgozik. A gyorstüzelő ágyú számára 100 gránátot helyeznek el a toronybeli lőszerraktárba; ha az ágyú percenként 10-12-szer lö, nyolc-tíz percig tüzelhet szakadatlanul ezzel a készlettel.

POKOLI HŐSÉGBEN

Hátul dolgozik a páncélos hatalmas motorja, mely a körbekerülő hernyótalpakot forgatja. A nagy gép zaja és rázkódása betölti a vastag páncéllapok alatti szűk teret és a személyzetnek ugyancsak fáradságába kerül szót érteni egymással és megérteni a rádió kapott parancsokat. Fokozza a lármát a fegyverek szakadatlan dörgése, kattogása. A lőporfüst fojtó szaga betölti a tank belsejét, mert a szellőzési viszonyok nem éppen kifogástalanok. A motor, meg a folytonosan tüzelő fegyverek amellet még jókora meleget is fejlesztenek. El tudjuk-e képzelni ilyen körülmények között, milyen pokoli lehet a légkör egy sivatagi harcban viaskodó tank belsejében?

A PÁNCÉLOSOK KÜZDELME

Természetesen mindkét fél igyekszik lövéseivel elpusztítani, vagy legalább is harc képtelenné bénítani egymás páncélosait. A páncélos lövészei részére három lehetőség kínálkozik az ellenséges tank gyors elpusztítására: telitalálatról, hátulról és oldalról.

ÁGYTOLL OLCSÓBB! Tarkatoll fosztani való 90 fill., jobb apró puha 1.80 P., ennél is jobb 2.40. Sz. fosztottas 3.— jobb 3.60 P. Fehéres fosztott 4.80, jobb 5.80, még jobb 6.80 P. Fehér fosztott libatoll 9.— jobb 10.—, még jobb 11.— P. Egész pehelyest 11.— P.-től kg.-ként szállít 5 kg.-os postacsomagolásban bérmentve utánvétellel. Köztisztviselőknek 3% engedmény. **TÓTH SÁNDOR ágytollváltó, KISKUNFÉLEGYHÁZA, Zombor utca 3.**

Ha a lövedék elől találja a kocsit és éppen tornya tövébe csap, könnyen megesik, hogy valószínűleg leszakítja a toronyt és felrobbantja az alatta lévő lőszerraktárt. Ez a személyzet, vagy legalább is nagyrésze azonnali pusztulással jár. Szembe célozni és megsemmisítően találni a tankot azonban nehezebb feladat, mint első pillanatra látszik. Ha viszont oldallövésre kínálkozik lehetőség, jól irányzott lövedék szétzaggatja a hernyótalpat és megbénítja a járművet. Legénysége ilyenkor elhagyja a kocsit és megadja magát, vagy mint valami acél-kiserődből tovább folytatja a harcot és tüzel az utolsó töltényig. Ellenséges repülő azonban mélytámadásaikkal, könnyen és gyorsan elintézik az ilyen fekvemaradt páncélosot.

És a lelkierő mekkora fokára szorul a páncéloskatonára, hogy helytállhasson. Meg is tesz mindent, hogy a páncélosok személyzete semmiben se szenvedjen hiányt. A tank férőhelye azonban igen szűkös; kellő mennyiségű élelmiszert, italt nem igen vihet magával bevetésre. Nagymértékben függ ezért az utánpótlástól. De mi történik, ha utánpótlási vonalától a harc hevében elszakad? Akkor bizony hamarosan tarthatatlan állapotok keletkeznek a páncélos belsejében, ha a legénység nem juthat ki belőle idejében.

És a lelkierő mekkora fokára szorul a páncéloskatonára, hogy helytállhasson. Meg is tesz mindent, hogy a páncélosok személyzete semmiben se szenvedjen hiányt. A tank férőhelye azonban igen szűkös; kellő mennyiségű élelmiszert, italt nem igen vihet magával bevetésre. Nagymértékben függ ezért az utánpótlástól. De mi történik, ha utánpótlási vonalától a harc hevében elszakad? Akkor bizony hamarosan tarthatatlan állapotok keletkeznek a páncélos belsejében, ha a legénység nem juthat ki belőle idejében.

Valaki kopog az ablakon

A Dörmögés rokona

— Elégetek mindent — vélte Maitland.
— A kályhában mult tavasz óta nem égett tűz — szólt közbe Bealings. — Shirley és a felesége nem töltötték itthon a telet és csak nemrég jöttek haza. A főzés pedig petróleumkályhában történik, ahol lehetetlen lenne akárcsak egy darab rongyot is elégetni.
— Akkor hát elások mindent valahol — börtönt Townsend.
— Az erdőben — szólt közbe Maitland meinte, akit bosszantott ez az előadás.
— Dehogyan az erdőben! — vetette ellene Townsend. — Hogyan is lehet ilyesmit mondani? Az olyan szellemi képességű ember, mint Shirley, nem cipel az erdőbe ást, kapát, ruhát, mi-egyebet. Ha valahol elásta a kertben, itt kell lennie mindennek.
— És... ha vízbe dobta valahol? — akadékoskodott Maitland még mindig.
— Ugyan hol dobhatta volna vízbe? — szárazozott rajta Townsend. — A környéken nincs is mély víz, a kutakon kívül. A halott ingóságait minden valószínűség szerint a ház környékén fogjuk megtalálni.
— Csak az furcsa — szólt közbe Ker. — hogy a fentjélezett, magasan álló gyilkos, nem fejtette el a gyűrűt is a többi ingósággal együtt.
Townsend éles tekintetét vetett Kerre.
— Ez csakugyan furcsa — hagyta rá — de valami hibát minden gyilkos el szokott követni, ezért lehet aztán rájönni a bűn nyomára.
Bealingshez fordult.
— Bealings — mondta — alkalmat adok magának arra, hogy kitüntesse magát. Magának köszönhetjük a csontok felfedezését, találja meg a halow ruháit is. Lehet, hogy a sav azt is tönkretette, de talán valami kevés mégis maradt valahol. S ha nem találunk is semmit, az nem változtat a dolgon.
— Én is ezen a véleményen vagyok, felgyelző ur — helyeselt Bealings ragyogó képpel.
— Én most mindjárt megyek oszt átfésülöm

a bokrokat, meg az egész kertet és nem nyugszom addig, míg meg nem találok, amit keresek.

— Helyes — intett Townsend. — Én is megyek, néhány sürgőnyt kell feladnom. Maga pedig, Maitland, ha tetszik, átkutathatja az erdőt és a környékbeli mély vizeket.

Gyors léptekkel kiment. Bealings a sarkában. Maitland vörvörös arccal fordult oda Kerhez.

— Látja? — kérdezte keserűen. — Mit gondol, találnak valamit?

— Nem csodálkoznám rajta — mondta Ker mogorván. — Nem tetszik nekem a dolgok állása sehogy.

Ő is kiment, visszaült a kocsijába és hazasietett. Telefonálni akart és az udvarházban nem volt telefon. Mikor visszatért, Basil Mostyn még nem volt ott, de Maitland meg Bealings már kutatták a kert bozóttjait és Bealings arcán diadal látszott.

— Mi az? Mária talált valamit? — kérdezte Ker.

— Ezt, ni! — mondta Bealings kurtán és fölmutatott egy darab fekete szövetfoszlányt, amit egyik tüskebokron találtak.

Ker nagyon jól tudta, mi ez. Az a szövetfoszlány, amiről Jack beszélt s amit gondtalanul eldobott.

— Látom, hogy szerencséje van, Bealings.

— Szerencsének is mondhatjuk — jegyezte meg, magasra tartott orral az őrmester. — Noha tisztán több annál.

— Meg esze is van — egészítette ki a szavait Ker mosolyogva. — Hanem ez még nem sok, ez a darab rongy.

— Majd találok többet is! — fogadkozott Bealings.

Maitland a kapuhoz ment, ahonnan szóváltás zaja hallatszott. Basil Mostyn érkezett meg s az örökös rendőrök nem engedték beljebb.

Maitland beengedte. Amint a fiatal ember meglátta Kert, első kérdése ez volt:

— Járt itt Leghate doktor?

Ker a fejét rázta.

— Remélem ha jön is, nem fogják beereszteni — jegyezte meg Mostyn és megtörölte a homlokát. — Nos, hogy áll a bál?

Ker elmondta neki. Basil összehúzta a szemöldökét.

— Látom már az egészet. Mindent felhasználnak, hogy Jack még mélyebben belekerüljön a pácba és nem gondolnak azzal, hogy a mentiségére is találjanak valamit.

— Sohasem lehet tudni, mi válik a javára, mi nem — jegyezte meg Ker. — Csak kutassanak, ha jól esik nekik.

— De nem látják, hogy hamis nyomon járnak?

— Majd megválnak a végén. Az a darabka rongy igazán nem sokat jelent.

— Nem tehetne már valamit, Ker? — társalgóan kérdezte Mostyn. Ker nyugodtan mosolygott.

— Inkább azt nézem először, hogy a többiek mit csinálnak. Ugy látom, szeret mindent erélyesen elintézni, Mostyn.

Basil összehúzott szemmel, összeszorított szájjal nézte, amint Bealings lihegve és szuszogva, hatalmas ásóval turta a földet.

— Átkozott embervadászok!

— Nono! Csak a kötelességüket teljesítik, azért kapják a fizetésüket! — csillapította át Ker.

Basil nem felelt. Egy darabig ott állt még, aztán hirtelen megfordult és utba ejtve a kert bokros részét, elindult a ház felé. Ker ott maradt, ahol az előbb állott. Bealings nem igen boldogult: a föld kemény volt és köves. Semmi jelet nem lehetett látni annak, hogy elástak volna valamit errefelé. Az egész kertet felásni pedig legalább egyheti munka lett volna. De most mintha felfigyelt volna Bealings. Felkapta az ásót, kissé tovább sietett, ahol nefejeltsek nőttek a bokrok közt, a kerti utacska mellett és nagyot ütött az ásóval a földre.

(Folytatjuk.)

